

JAUNIMO REIKALŲ DEPARTAMENTO TYRIMAS
JAUNIMO SAVANORIŠKOS TARNYBOS PROGRAMOS
ĮVERTINIMAS
SAVANORIŲ PERSPEKTYVA

Tyrimą atliko

Dr. Neringa Kurapkaitienė ir Milda Lukoševičiūtė

2019 m.

TYRIMO PAGRINDAS

Jaunimo savanoriškos tarnybos (toliau JST) tyrimas buvo planuojamas atlikti ir atliktas siekiant iširti jaunų suaugusiųjų motyvaciją ir mokymosi perspektyvas savanorystėje. Tyrimo tikslas keliamas įvardinti pirmus metus Lietuvoje įgyvendinant šią programą ir siekiant suprasti mokymosi reikšmę ir vietą savanorių grįsta jaunų suaugusiųjų-savanorių vertinimu. 2019 metais JST programoje dalyvavo viso 200 jaunų suaugusiųjų iš jų tyrime dalyvavo 51 %. Nors tyrimo dalyvių imtis nėra didelė skaičiumi, tačiau procentais yra atspindinti realią situaciją ir tyrimas yra validus bei atspindintis mokymosi perspektyvas JST programoje.

Motyvacijos klausimai tyrimui buvo formuluojami pasirenkant E. G. Clary ir M. Snyder (1997) Funkcinių motyvų grupių pristatymą ir siekiant įvardinti savanorių motyvaciją savanorystei. Tie patys mokslininkai įvardina svarbius motyvacijai aspektus – 1. Funkcinės motyvų grupės (toliau FMG) yra visos kiekviename asmenyje pasirenkančiame savanoriauti, tik vienos FMG išreiškiamos tam tikru laikotarpiu stipriau, kitos silpniau ir 2. FMG keičiasi ir kaitaliojasi savanorystės procese, jei vienų FMG savanoriai pradeda savanoriauti, tai dėl kitų išskylant sunkumams lieka savanorystėje arba pasitraukia iš jos. Pasitelkiant FMG tyrime formuluojami uždari klausimai apima kiekvieną FMG ir pridedama Lietuvoje įgyvendinamai programai išskirtinė motyvacija – 0,25 balo stojant į formalias aukštojo mokslu studijas.

Mokymosi perspektyvos įvardintos remiantis Kurapkaitienės (2019) disertacijos tyrimu „Jaunų suaugusiųjų mokymosi savanorystėje patirtys“ ir Jaunimo paso kompetencijų skale. Mokymuisi įsivertinti buvo formuluojami klausimai ir jiems parinkti teiginiai, leidžiantys įvardinti santykio svarbą su klientais, kitais savanoriais, mentoriumi ir kuratoriumi. Pasitikėjimo santykis kaip esminė mokymosi sąlyga įvardinta „Jaunų suaugusiųjų mokymosi savanorystėje patirtys“ tyrime (Kurapkaitienė, 2019). Kita mokymosi savanorystėje sąlyga – laisvai pasirenkamas autoritetas savanorystės metu taip pat išreikštas tyrime klausimais ir teiginiais atsakant į šį klausimą. Mokymasis JST programoje atliekant tyrimą buvo siejamas ir su profesijos pasirinkimu kaip mokymosi lauku ateičiai. Visi tyrimo klausimai pateikiami priede Nr.1

Tyrimas buvo atliktas dviem žingsniais. Pradžioje nebuvo keliami klausimai apie tyrimo dalyvių lytį, gyvenamą vietą. Pradėjus tyrimą ir 24 tyrimo dalyviams atsakius į klausimus tyrimo klausimai buvo papildyti duomenimis apie dalyvių specifiką ir todėl būtent duomenys apie tyrimo dalyvius stokoja informacijos. Tačiau likusieji tyrimo dalyviai pakankamai atspindi Lietuvos Jaunimo savanoriškos tarnybos situaciją – savanorių pasiskirstymą lytimi ir savanorystės bei gyvenamomis vietomis.

Tyrimo ribotumai

Tyrimo dalyvavę jauni suaugusieji visi JST programoje savanoriška veikla užsiėmė tiek laiko, kiek buvo numatę programos pradžioje, t.y. 6 mėnesius po 40 val. per 1 mėnesį. Pačioje

programoje buvo dalis jaunų suaugusiųjų, kurie JST programoje dalyvavo pradžioje ir pasitraukė iš programos jos nebaigę, kaip buvo planuota. JST programą nutraukę jauni suaugusieji tyrime nedalyvavo ir jų patirtis programoje tyrime nėra pristatoma, dėka to tyrimas atspindi tik pilnai programoje dalyvavusių jaunuolių mokymosi perspektyvas ir nutraukusių dalyvavimą programoje jaunų suaugusiųjų mokymosi vertinimo neatspindi. Taip pat tyrime dalyvaujantys jauni suaugusieji gali būti turėję ankstesnės, prieš pradėdant JST programą, savanorystės patirties arba gali būti neturėję jokios savanorystės patirties ir tai gali įtakoti mokymosi vertinimą dalyvaujant JST programoje. Tačiau tyrimo rengimo metu klausimas apie ankstesnes savanorystės patirtis buvo įvardintas kaip perteklinis ir tai nėra tyrime įtraukiama, kaip reikšminga tyrimui patirtis.

DUOMENYS APIE TYRIMO DALYVIUS

Savanorių lytis

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid vyras	21	21,2	28,0	28,0
moteris	54	54,5	72,0	100,0
Total	75	75,8	100,0	
Missing System	24	24,2		
Total	99	100,0		

Savanorių amžius, kai pildė anketas

	Frequency
Valid	27
14	1
15	2
16	2
17	9
18	15
19	35
20	1
22	2
23	3
25	1
27	1
Total	99

Gyvenama vieta, kurioje savanoriavo tyrimo dalyviai

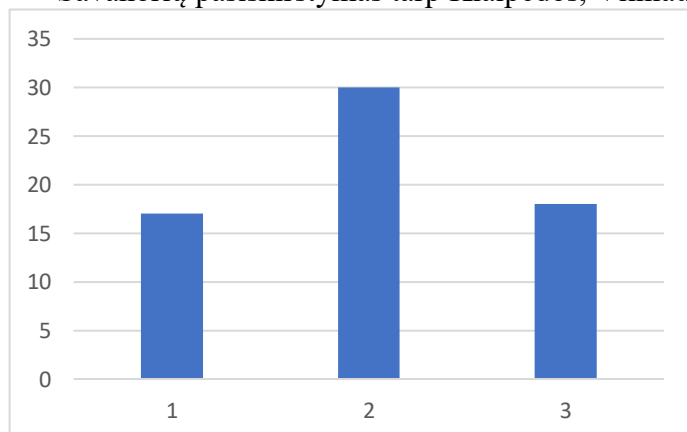
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid mieste (daugiau kaip 3000 gyventojų)	65	65,7	86,7	86,7
miestelyje (500-3000 gyventojų)	10	10,1	13,3	100,0
Total	75	75,8	100,0	
Missing System	24	24,2		

Total	99	100,0		
-------	----	-------	--	--

Vietovių pavadinimai

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Klaipeda	17	17,2	18,5	18,5
	Vilnius	30	30,3	32,6	51,1
	Kaunas	18	18,2	19,6	70,7
	Siauliai	2	2,0	2,2	72,8
	Telsiai	1	1,0	1,1	73,9
	Marijampole	1	1,0	1,1	75,0
	Panevezys	1	1,0	1,1	76,1
	London	2	2,0	2,2	78,3
	Mazeikiai	1	1,0	1,1	79,3
	Gargzdai	3	3,0	3,3	82,6
	Radviliskis	3	3,0	3,3	85,9
	Madrid	1	1,0	1,1	87,0
	Bremen	1	1,0	1,1	88,0
	Amsterdam	1	1,0	1,1	89,1
	Druskininkai	1	1,0	1,1	90,2
	Palanga	1	1,0	1,1	91,3
	Gillingham	1	1,0	1,1	92,4
	Bury	1	1,0	1,1	93,5
	Pagegiai	1	1,0	1,1	94,6
	10400	1	1,0	1,1	95,7
	Zurich	1	1,0	1,1	96,7
	Butrimonis	1	1,0	1,1	97,8
	21340	1	1,0	1,1	98,9
	Uzusaliai	1	1,0	1,1	100,0
Total	92	92,9	100,0		
Missing	System	7	7,1		
Total		99	100,0		

Savonorių pasiskirstymas tarp Klaipėdos, Vilniaus ir Kauno

1. Klaipėda
2. Vilnius
3. Kaunas

JST programoje ir tyrime dalyvavę savanoriai atspindi realią savanorių pasiskirstymo situaciją 2019 metų laikotarpiu. Vyrų dalyvavo 28% ir moterų 72%. Daugiausia savanorių Lietuvos didmiesčiuose – Vilniuje, Klaipėdoje ir Kaune, kiš kurių Vilniuje 32,6% savanorių, Kaune 18,2% savanorių ir Klaipėdoje 17,2% savanorių. Visose kitose Lietuvos vietovėse nuo 1% iki 3% visų JST programos savanorių. Savanoriai JST programoje daugiausiai yra 18-19 metų, ryškiai išsiskirdami iš kitų 14-29 metų jaunuolių, kurių JST programoje 2019 metais dalyvavo nuo 1 iki 3.

Savanoriškos veiklos sritis

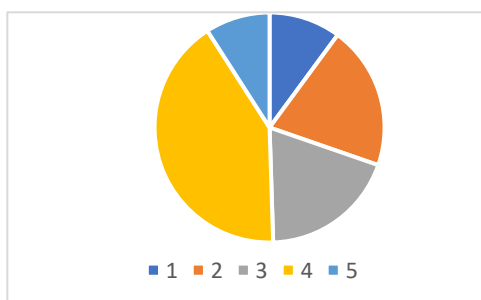
- 22 tyrimo dalyviai - su 14-29 m. jaunimu, pvz.: atviras jaunimo centras, jaunimo erdvė, prevencinė programa jaunimui ir kt.;
- 21 tyrimo dalyvis - kultūrinėse organizacijose, pvz.: muziejus, biblioteka, teatras, kultūros centras, kt.;
- 20 tyrimo dalyvių – su vaikais iki 14 m., pvz.: vaikų dienos centras, darželis, mokykla, prevencinė programa, pagalba neįgaliems vaikams, stovyklos ir kt.;
- 6 tyrimo dalyviai - su negalią turinčiais ir senyvo amžiaus žmonėmis, pvz.: lankymas namuose, slauga, pagalba stovyklose ir pan.;
- 2 tyrimo dalyviai - sporto sritis, pvz.: sporto centras, sporto programa, iniciatyva, kt.;
- 1 tyrimo dalyvis – aplinkosauga, pvz.: regioninis/nacionalinis parkas, švietimo programa, kt.;
- 1 tyrimo dalyvis – sveikatos sritis, pvz.: ligoninė, poliklinika, visuomenės sveikatos biuras ir kt.;
- 26 tyrimo dalyviai – neatsakė.

Nors JST programoje dalyvaujantys jaunuoliai gali rinktis įvairias organizacijas, vis dėlto savanoriška veikla dažniausiai įgyvendinama socialinę pagalbą teikiančiose organizacijose. Susirūpinimą kelia didžiausias JST programos dalyvių skaičius, savanoriaujančių jaunimo centruose. Įvertinant tai, kad amžiumi savanoriai yra labai panašaus amžiaus ar net to paties, kaip jaunimo centrų lankytojai, kyla klausimas kokią pagalbą suteikia ir kokius santykius kuria JST savanoriai su Jaunimo centrų klientais ir ar JST savanorių pagalba yra adekvati ir pakankamą atsakomybę savanoriams suteikianti?

SAVANORYSTĖS PRADĖJIMO MOTYVAI

Klausimai apie motyvą pradėti dalyvavimą JST programoje ir imtis savanorystės buvo formuluojami įvardinant artimiausią JST programos savanorių aplinką, kuri galėjo turėti reikšmės jaunuolių apsisprendimui dalyvauti JST programoje.

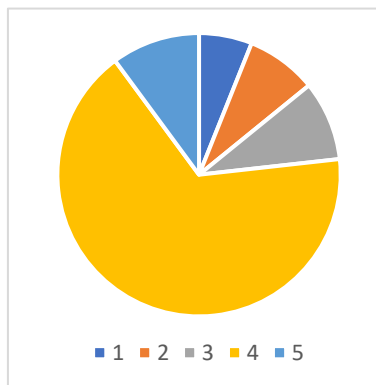
Paklausiau tėvų ar kitų artimųjų

- 1 – Sutinku - 9,1%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku - 6,1%
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 20,2%
- 4 – Nesutinku - 48,5%
- 5 - Neturiu nuomones - 16,2%

Beveik 70% tyrimo dalyvių teigia nepradėję savanoriauti dėl tėvų ar artimųjų paskatinimo.

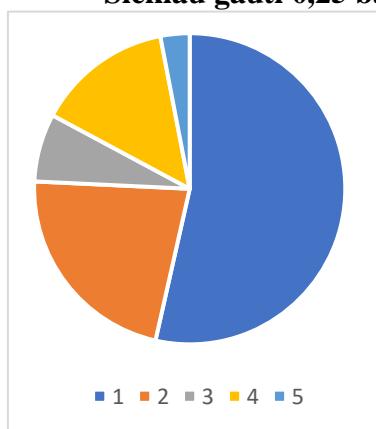
Mokytojai paskatino ir aš atėjau

- 1 – Sutinku - 9,1%
 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku - 6,1%
 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 20,2%
 4 – Nesutinku - 48,5%
 5 - Neturiu nuomones - 16,2%

Beveik 70% tyrimo dalyvių teigia, neatėję savanoriauti dėl mokytojų paskatinimo.

Siekiau gauti 0,25 balo

- 1 – Sutinku – 53,5%
 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku – 22,2%
 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku – 7,1%
 4 – Nesutinku – 14,1%
 5 - Neturiu nuomones – 3,0%

Trys ketvirtadaliai tyrime dalyvavusių JST programos dalyvių teigia pradėję savanoriauti dėl pasiūlyto balo programos pabaigoje.

Tyrimo duomenys atskleidžia, kad ženkliausia savanorystės pradžios motyvacija yra dėl 0,25 balo gavimo savanorystei pasibaigus. Ir mažiausiai pradėti savanorystę nulėmė tėvų ar mokytojų skatinimas JST savanorystei. Tai atskleidžia, jog 0,25 balo yra reikšmingas motyvatorius apsisprendžiant pradėti savanorystę JST programoje. Tačiau kokia motyvacija atsiskleidžia toliau savanoriaujant JST programoje atskleidžia toliau sekantys klausimai, kurie parodo ir leidžia teigti, jog tolesnė motyvacija JST savanorystei neapsiriboja 0,25 balo

MOTYVACIJA TOLESNEI SAVANORYTEI

Motyvacija savanorystei buvo suskirstyta pagal Funkcines motyvų grupes, kurias apibrėžė mokslininkai Clary ir Snyder (1999). Siekiant atskleisti JST dalyvių motyvų grupes buvo formuluojami tokie teiginiai:

1. Norėjau daugiau sužinoti apie tą veiklos sritį
2. Norėjau tobulėti kaip asmuo
3. Norėjau susipažinti su man įdomiais žmonėmis
4. Mane paragino draugai, kurie turėjo savanorystės patirties
5. Ieškojau bendraminčių
6. Siekiau išreikšti save ne mokyklos aplinkoje
7. Norėjau daugiau bendrauti su nepažįstamais žmonėmis
8. Ieškojau prasmingo laisvalaikio galimybių
9. Siekiau galų gale veikti tai, kas man rūpi
10. Radau galimybę išreikšti savo vidines nuostatas

Pateikti teiginiai atspindi funkcinės motyvų grupės taip:

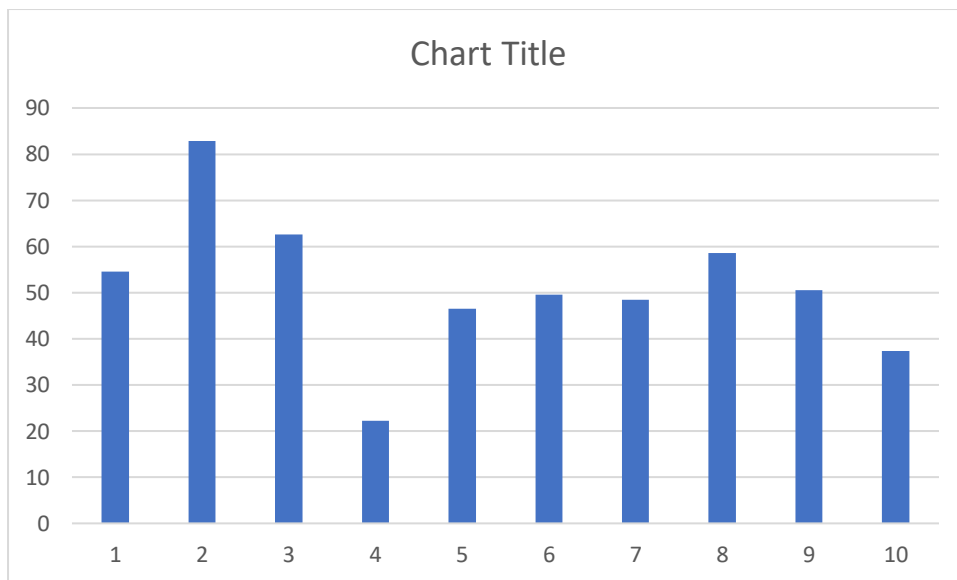
Vertybių išraiškos motyvų funkcijos grupė – “9. Siekiau galų gale veikti tai, kas man rūpi” ir “10. Radau galimybę išreikšti savo vidines nuostatas”;

Žinių ir išmokimo motyvų funkcijos grupė – “1. Norėjau daugiau sužinoti apie tą veiklos sritį” ir “2. Norėjau tobulėti kaip asmuo”;

Socialinio prisitaikymo motyvų funkcinė grupė – “3. Norėjau susipažinti su man įdomiais žmonėmis”, “4. Mane paragino draugai, kurie turėjo savanorystės patirties” ir “7. Norėjau daugiau bendrauti su nepažįstamais žmonėmis”;

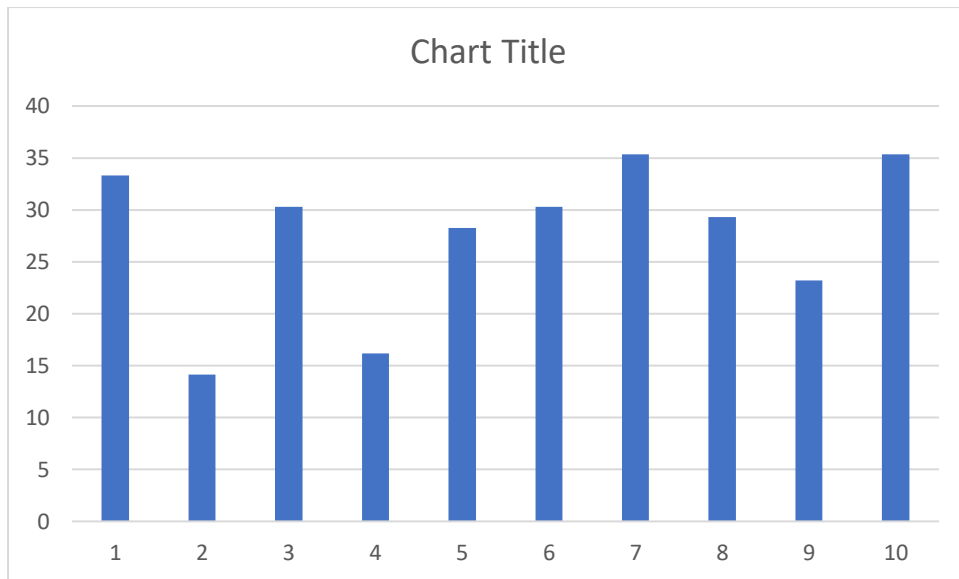
Asmeninių problemų sprendimo motyvų funkcinė grupė – “5. Ieškojau bendraminčių”, “6. Siekiau išreikšti save ne mokyklos aplinkoje” ir “8. Ieškojau prasmingo laisvalaikio galimybių”

Grafikas atspindintis “sutinku” su teiginiu išreiškiančiu asmeninę motyvaciją savanorystei:

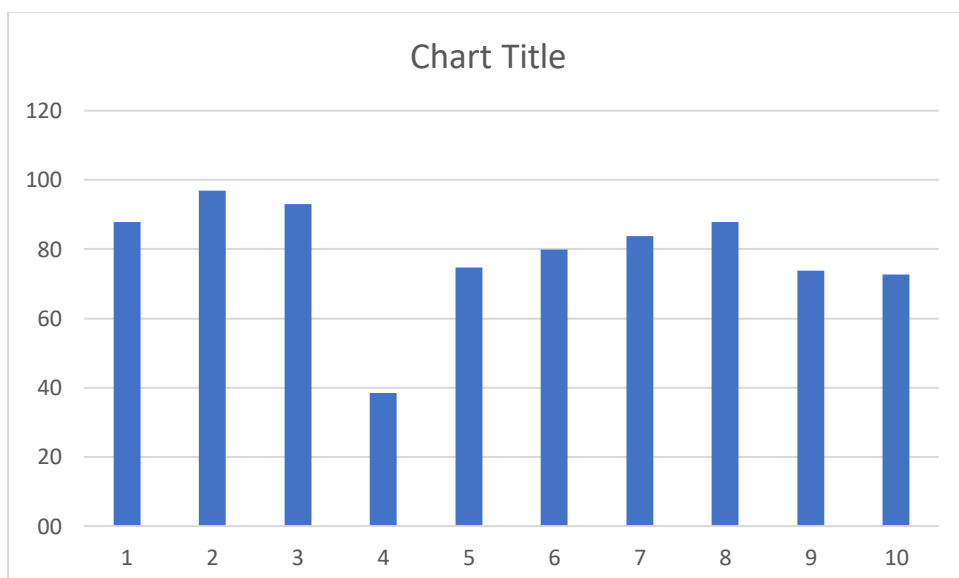
1. Norėjau daugiau sužinoti apie tą veiklos sritį – žinių ir išmokimo
2. Norėjau tobulėti kaip asmuo – žinių ir išmokimo
3. Norėjau susipažinti su man įdomiais žmonėmis – socialinio prisitaikymo
4. Mane paragino draugai, kurie turėjo savanorystės patirties – socialinio prisitaikymo
5. Ieškojau bendraminčių – asmeninių problemų sprendimo
6. Siekiau išreikšti save ne mokyklos aplinkoje – asmeninių problemų sprendimo
7. Norėjau daugiau bendrauti su nepažįstamais žmonėmis – socialinio prisitaikymo
8. Ieškojau prasmingo laisvalaikio galimybių – asmeninių problemų sprendimo
9. Siekiau galų gale veikti tai, kas man rūpi – vertybių išraiškos
10. Radau galimybę išreikšti savo vidines nuostatas – vertybių išraiškos

Grafikas atspindintis “daugiau sutinku, nei nesutinku” su teiginiu išreiškiančiu asmeninę motyvaciją savanorystei:

1. **Norėjau daugiau sužinoti apie tą veiklos sritį – žinių ir išmokimo**
2. Norėjau tobulėti kaip asmuo – žinių ir išmokimo
3. **Norėjau susipažinti su man įdomiais žmonėmis – socialinio prisitaikymo**
4. Mane paragino draugai, kurie turėjo savanorystės patirties – socialinio prisitaikymo
5. Ieškojau bendraminčių – asmeninių problemų sprendimo
6. Siekiau išreikšti save ne mokyklos aplinkoje – asmeninių problemų sprendimo
7. **Norėjau daugiau bendrauti su nepažįstamais žmonėmis – socialinio prisitaikymo**
8. Ieškojau prasmingo laisvalaikio galimybių – asmeninių problemų sprendimo
9. Siekiau galų gale veikti tai, kas man rūpi – vertybių išraiškos
10. **Radau galimybę išreikšti savo vidines nuostatas – vertybių išraiškos**

Grafikas susmavus “sutinku” ir “daugiau sutinku, nei nesutinku” atspindintis tyrimo dalyvių funkcinės motyvų grupes, vyraujančias JST programoje:

1. **Norėjau daugiau sužinoti apie tą veiklos sritį – žinių ir išmokimo**
2. **Norėjau tobulėti kaip asmuo – žinių ir išmokimo**

3. **Norėjau susipažinti su man įdomiais žmonėmis – socialinio prisitaikymo**
4. Mane paragino draugai, kurie turėjo savanorystės patirties – socialinio prisitaikymo
5. Ieškojau bendraminčių – asmeninių problemų sprendimo
6. Siekiau išreikšti save ne mokyklos aplinkoje – asmeninių problemų sprendimo

7. Norėjau daugiau bendrauti su nepažįstamais žmonėmis – socialinio prisitaikymo
8. **Ieškojau prasmingo laisvalaikio galimybių – asmeninių problemų sprendimo**
9. Siekiau galų gale veikti tai, kas man rūpi – vertybių išraiškos
10. Radau galimybę išreikšti savo vidines nuostatas – vertybių išraiškos

Remiantis minėtais mokslininkais, pagal kuriuos buvo suformuluoti funkcinės motyvų grupės atskleidžiantys teiginiai, motyvų grupės yra visos kiekviename žmoguje, tačiau vienos dominuoja daugiau ir kitos mažiau tam tikru savanorystės ir šio tyrimo atveju dalyvavimo JST programoje metu. Kaip tik tai patvirtina tyrimo duomenys, atskleidžiantys skirtingas motyvų grupes atsiskleidžiančias JST programos metu.

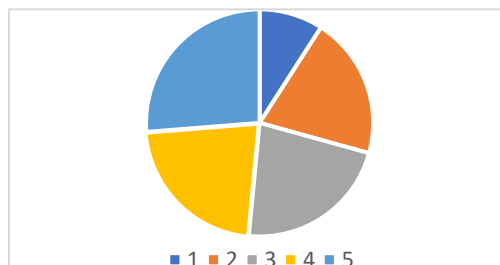
Kitas, reikšmingas tyrimo rezultatas, siejant atėjimo į savanorystę motyvus ir funkcinės motyvų grupes yra mokslininkų E. G. Clary ir M. Snyder (1997) teiginys, jog motyvų grupės ir motyvacija savanorystei kaitaliojasi. Atėję dėl vienu motyvų savanoriai, pasilieka savanoriauti dėl kitų motyvų ir tokiu būdu savanorystė atliepia su jau kita funkcinė motyvų grupe. Besavanoriaujant gali būti, kad motyvų grupės keičiasi ne vieną kartą ir savanoris gali sėkminga savanoriauti tuomet, kai randa savanoriaujant tai, kas tuo metu jam labiausiai reikalinga. Tam reiktų išsamesnių tolimesnių tyrimų, kaip ir kada JST savanorių motyvacija kinta dalyvavimo programoje laikotarpiu. Net be kitų tyrimų, remiantis šio tyrimo rezultatais, galima teigti, jog atėję jaunuoliai dėl 0,25 balo, toliau JST programoje lieka savanoriauti ir tęsia savanorystę „atsiremdami“ į kitas funkcinės motyvų grupes, nei į balo gavimą. Dar daugiau – tyrimo dalyviai galėdami įrašyti „kita“ skiltyje jiems svarbius motyvus ar motyvų grupes JST programoje, nei vienas neįrašė 0,25 balo motyvo.

SAVANORIŠKĄ VEIKLĄ ORGANIZUOJANTI ORGANIZACIJA

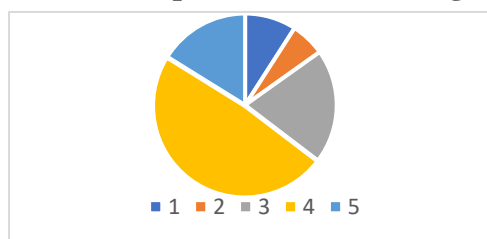
SVO organizacijos atliko organizavimo ir savanorių palaikymo vaidmenį JST programos įgyvendinimo procese. Keliant klausimą apie SVO organizacijų svarbą tyrimo dalyvių buvo klausama apie pagrindines SVO funkcijas, kurios numatomos savanorystės procese. Formuluoiant tyrimo teiginius sąmoningai buvo negatyviai ir pozityviai pasirinkti SVO apibūdinimai, siekiant padėti savanoriams, laisviau išsakyti asmeninę nuomonę ne tik prieštaraujant teiginiui, bet ir jam pritariant. Nepaisant skirtingų teiginių formuluočių procentai, įrodantys SVO reikalingumą ir prasmingumą JST procese pasiskirsto panašiai - 68,7% ir 76,8%. Tačiau išskiriant SVO kaip vienintelę reikšmingą veikėją JST programos įgyvendinime tyrime dalyvavusių savanorių nuomonės pasidalija įvairai, procentai pasiskirsto daugmaž po lygiai ir taip leidžia teigti, jog SVO nėra sureiškinama per daug arba išskirtinai JST programos struktūroje.

Lengviau išsikalbėti organizacijoje, kurioje nesavanoriauau, tik ateidavau papasakoti apie savanorystę

- 1 – Sutinku - 9,1%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku - 20,2 %
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 22,2%
- 4 – Nesutinku - 22,2%
- 5 - Neturiu nuomones - 26,3%

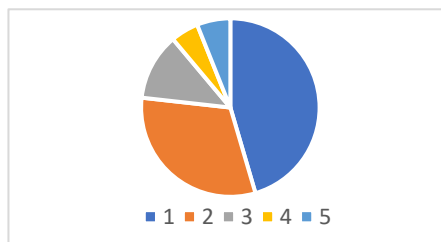
Nesupratau kam reikalinga dar viena organizacija, kurioje nesavanoriauju

- 1 – Sutinku - 9,1%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku - 6,1%
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 20,2%
- 4 – Nesutinku - 48,5%
- 5 - Neturiu nuomones - 16,2%

Dalis tyrime dalyvavusių savanorių sutinka arba daugiau sutinka, nei nesutinka, jog SVO prasmė liko neatskelista jų savanorystės laikotarpiu – 15,2%. Tačiau didesnis tyrime dalyvavusių savanorių procentas nesutinka – 48,5% arba daugiau nesutinka, nei sutinka – 20,2%, bendrai 68,7% su šiuo teiginiu. Šie duomenys atskleidžia, jog tyrimo dalyviai ne tik galima spėti konformistiškai neprieštarauja SVO reikalingumui teiginyje, jog „SVO suteikia didesnę prasmę“, bet ir drįsta prieštarauti teiginiui, įvardintam tyrime. Šie duomenys leidžia interpretuoti, jog savanorių patirtis ir tapatumas su SVO yra būtina JST savanorystės sąlyga, kurianti savanorio tapatumą ne tik numatomai veiklai, bet ir mokymosi procesui.

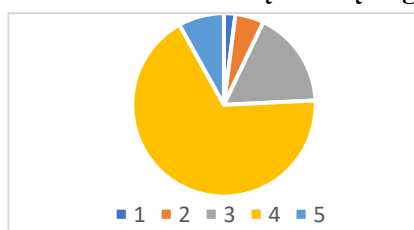
Savanorystė įgauna didesnę prasmę, kadangi manim rūpinosi savanorišką veiklą organizuojanti organizacija

- 1 – Sutinku - 45,5%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku - 31,3%
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 20,2%
- 4 – Nesutinku - 5,1%
- 5 - Neturiu nuomones - 12,1%

Tyrimė dalyvavę savanoriai suteikia šskirtinę reikšmę SVO ir savanorystės procesą priima kaip prasmingesnį dėl SVO rūpinimosi savanoriu – sutinka ir daugiau sutinka nei nesutinka 76,8%. Tai leidžia teigti, kad SVO vadimuo JST programoje būtinas, skirtingai nuo kitokių savanoriškos veiklos formų, kuriose nesiekama neformaliojo mokymosi ir intensyvaus savanorių įsitraukimo į asmninį patyrimą.

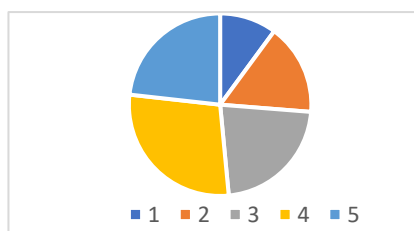
Savanorišką veiklą organizuojanti organizacija buvo per toli

- 1 – Sutinku – 2,0%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku – 5,1%
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 17,2%
- 4 – Nesutinku – 67,7%
- 5 - Neturiu nuomones - 8,1%

SVO vieta tyrime dalyvavusiems savanoriams nėra išreikšta kaip reikšminga. Labai mažai daliai – 2% sutinka ir 5,1 daugiau sutinka nei nesutinka, SVO trukdis buvo atstumas. Tačiau didžiajai daliai tyrime dalyvavusių savanorių tai nebuvo trukdis. Tyrimė nėra aišku, kiek SVO buvo nutolusios nuo savanorių ir ar čia fizinis atstumas, kuris aktualus apskritai tik šiam procentui savanorių, nes kitos SVO buvo toje pačioje vietovėje? Įvertinant situaciją, kad pirmaisiais JST programos metais trūko SVO ir kur kas didesniai daliai savanorių, nei žymi anksčiau minėti procentai, teko bendrauti su fiziškai nutolusiomis SVO tyrimas atskleidė, kad atstumas su NVO nėra trukdis bendravimui. Artimumą SVO lemia kiti veiksniai, nei fizinis artumas ar nutolimas nuo savanorystės PO.

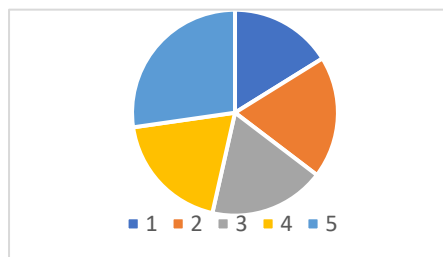
Organizacija, kurioje ne savanoriauju, buvo kaip išsigelbėjimas išspręsti kilusias įtampas

- 1 – Sutinku – 10,1%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku – 16,2%
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 22,2%
- 4 – Nesutinku – 28,3%
- 5 - Neturiu nuomones - 23,2%

Nors SVO vaidmuo buvo reikšmingas savanorystės metu, tačiau ne absoliutus. Tyrimo dalyviai sutinkantys su SVO „gelbėtojo“ vaidmeniu yra 10.1% ir daugiau sutinkantys, nei nesutinkantys kiek daugiau – 16,2%. Daugiau nesutinkantys, nei sutinkantys - 22,2%, nesutinkantys – 28,3% arba neturintys nuomones - 23,2% pasiskirsto panašiomis proporcijomis, kas rodo, kad SVO nėra gelbėtojas sprendžiant iškilusias įtampas, arba jog savanorystės laikotarpiu tokių įtampų nebuvo, kurias sprendžiant reiktų pasitelkti pagalbą. Čia gali turėti reikšmės ir savanorystės trukmė ir laiko kiekis, kuris skiriamas savanorystei.

Buvo lengva kalbėti apie save, kadangi apie mane ir mokymąsi kalbėjau ne priimančioje organizacijoje

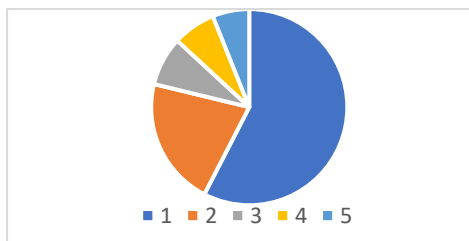
- 1 – Sutinku – 16,2%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku – 19,2%
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 18,2%
- 4 – Nesutinku – 19,2%
- 5 - Neturiu nuomones - 27,3%

Atsakymai į šį teiginį atskleidžia, kad savanoriai pasidalija daugmaž po lygiai – vieniems lengva kalbėti, nes SVO yra atskira nuo priimančios organizacijos, kitiems tai neturi reikšmės. Tačiau nors ir procentaliai daugmaž po lygiai sutinkančių ir nesutinkančių vis dėlto daliai tyrime dalyvavusių savanorių šis faktas yra reikšmingas. Kaip tik tai leidžia teigti, kad SVO nešališkumas ir atsietumas nuo PO padeda savanoriams atvirai kalbėti apie savanoriškos veiklos patirtį ir mokytis „išpasakojant“ sunkias situacijas savanorystės metu mentoriui, kuris nėra susijęs su kuratoriumi.

MENTORIAUS INDĖLIS Į SAVANORYSTĖS PROCESĄ

Mentoriams priskiriamas pasitikėjimo kūrimo santykis su savanoriu ir galimybės iškalbėti savanorystės patirtis, kad jas perdirbus galima būtų savanoriauti toliau, su atvirumo laikysena, tolimesnėms savanorystės patirtims.

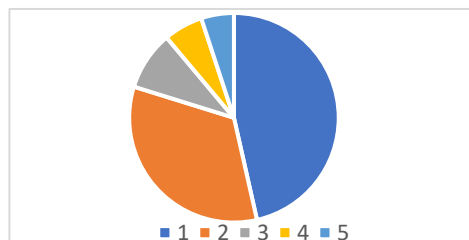
Susitikimai su mentoriumi suteikė pasitikėjimo savimi

- 1 – Sutinku – 57,6%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku – 21,2%
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 8,1%
- 4 – Nesutinku – 7,1%
- 5 - Neturiu nuomones - 6,1%

Pasitikėjimas savimi šio tyrimo ir savanorystės perspektyvoje yra siejamas ne tik su asmenybine saviverte, bet taip pat ir su pripažinimu savanorystės metu (Kurapkaitienė, 2019). Savanoriui susiduriant su sunkiomis situacijomis teikiant pagalbą bet kurioje srityje yra reikalingas pripažinimas, kad nepaisant klaidų, bejėgiškumo ir nusivylimo savimi, savanorystė ir pakankamai gera, kad jaunuolis galėtų ją tęsti toliau. Mentorius santykis su savanoriu, kuomet savanoris šio santykio dėka gali daugiau pasitikėti savimi įgalina savanorį pasitikėti ir savo savanorystę. 78,8% savanorių sutinka arba daugiau sutinka, nei nesutinka, kad mentorius suteikė pasitikėjimą savimi, kas leidžia teigti, jog pasitikėjimo santykio su mentoriumi dėka savanorystė buvo reikšmingesnė, nei būtų buvusi be mentoriaus.

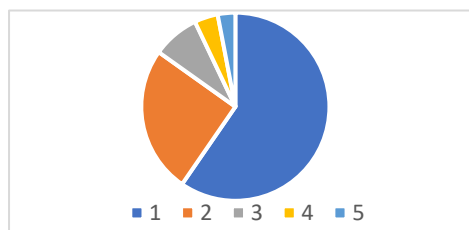
Susitikimas su mentoriumi buvo išsikalbėjimo galimybė

- 1 – Sutinku – 46,5%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku – 33,3%
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 9,1%
- 4 – Nesutinku – 6,1%
- 5 - Neturiu nuomones 5,1%

Apibendrinant „sutinkančius“ ir „daugiau sutinkančius nei nesutinkančius“ atsakymus viso 79, 9% tyrime dalyvavusių savanorių mentoriaus vaidmenį priima kaip galimybę išsikalbėti, ko ne visada tikimasi ar sulaukiama priimančioje organizacijoje.

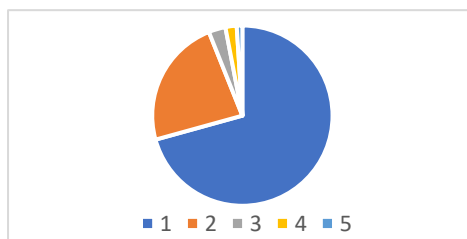
Mentorius skatino mane atviram pasitikėjimo santykiui

- 1 – Sutinku – 59,6%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku – 25,3%
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 8,1%
- 4 – Nesutinku – 4,0%
- 5 - Neturiu nuomones - 3,0%

Savanorystėje pasitikėjimo santykis yra esminis tapsmo savanoriu ir mokymosi savanorystėje veiksnys (disertacijos tyrimas „Jaunų suaugusiųjų mokymosi savanorystėje patirtys“, 2019). Sutinkantys ir daugiau sutinkantys savanoriai su mentoriaus vaidmeniu, kaip pasitikėjimą skatinančiu vaidmeniu yra 74,9%. Tai atskleidžia, kad mentoriaus vaidmuo yra reikalingas veiksnys siekiant savanorių taptumo ir mokymosi JST programoje.

Mentorius idemiai išklausė mano savanorystės patirtis

- 1 – Sutinku – 70,7%
- 2 - Daugiau sutinku, nei nesutinku – 23,2%
- 3 - Daugiau nesutinku, nei sutinku - 3,0%
- 4 – Nesutinku – 2,0%
- 5 - Neturiu nuomones - 1,0%

Išklausymo procesas reikalingas savanoriams įsisąmoninant ir „perdirbant“ mokymosi link savanorystės patirtis. Iškalbėjimas įvairių savanorystės patirčių, o ypač sunkių, tokių kaip nenoras savanoriauti, įvykęs konfliktas, neteisybės patyrimas ir pan., atveria savanorius naujoms ir kitoms savanorystėje nutiksiančioms patirtims ir leidžia pilnai įsitraukti vėl į savanorystę, remiantis toliau ne įvykusi patyrimu, o pokalbyje įvardintais suvokimais. 93,9% tyrime dalyvavusių savanorių sutinka ir daugiau sutinka nei nesutinka, jog mentorius juos išklausė ir tai leidžia teigti, jog mentorius padėjo savanoriams „perdirbti“ savanorystės patirtis mokymosi link ir atsiverti tolesnėms savanorystės patirtims.

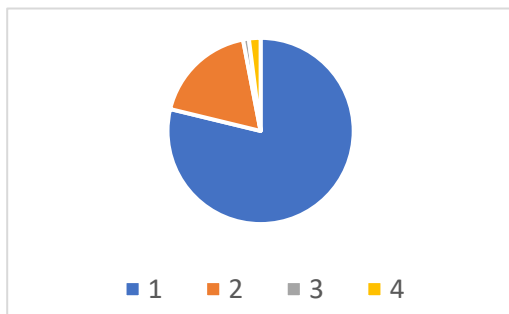
Turėdami galimybę tyrimo dalyviai įrašė teiginius, atspindinčius mentoriaus vaidmenį, kurie tarsi iliustruoja mentoriaus vaidmės reikšmę:

“pokalbiai su mentore padėjo spręsti kelis ginčus kilusius savanorystės metu.”;

“Kadangi savanoriauau vaikų dienos centre, turėjau reikalų su vaikais, turinčiais akivaizdžių problemų savo šeimoje. Ne kartą atvykusi į dienos centrą, vaikai pasitikdavo negražiais žodžiais ar gestais. Iš pradžių labai jautriai į tai reagavau, svarsčiau ar savanorystė tikrai man, tačiau po pokalbio su mentore supratau, jog privalau tęsti savanorystę, susidraugauti su vaikais, kad įrodyčiau sau, kad esu pakankamai savarankiška ir stipri.”

PRIIMANČIOJI ORGANIZACIJA

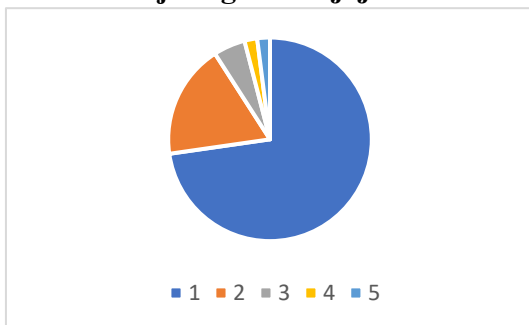
Organizacijoje buvau atvirai priimtas darbuotojų

1. Sutinku - 78,8%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku - 18,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku - 1,0%
4. Neturiu nuomonės - 2,0%
5. Nesutinku - 0%

97% sutinka ir daugiau sutinka, nei nesutinka su teiginiu, jog buvo darbuotojų atvirai priimti. Atviro priėmimo poreikis atspindi viena vertus savanorių žvilgsnį į darbuotojus kaip į reikšmingus savanorystėje asmenis. Kita vertus atspindi darbuotojų kuriamo santykio su savanoriais perspektyvą. Tai, kad toks didelis procentas savanorių sutinka su atviro priėmimo į darbuotojų tarpą fenomenu atskleidžia, kad JST savanoriai priimančiose organizacijose yra laukiami ir iš jų tikimas įsitraukimo į darbuotojų komandas ar grupes.

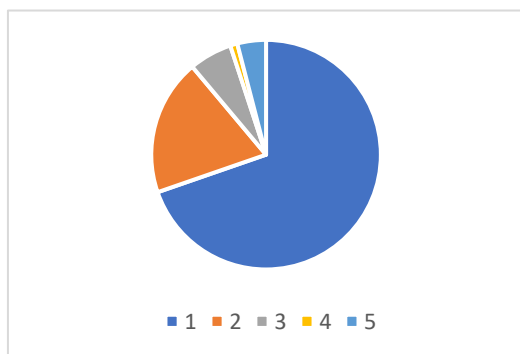
Priimančioje organizacijoje buvau komandos dalimi

1. Sutinku - 72,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku - 18,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku - 5,1%
4. Nesutinku - 2,0%
5. Neturiu nuomonės - 2,0%

90.9% savanorių sutinka ir daugiau sutinka nei nesutinka, jog savanorystės metu jie buvo komandos dalimi. Šie duomenys neatspindi savanorių tapatumo su komanda visos savanorystės metu, kuris greičiausiai būtų ne toks nuoseklus. Tačiau po JST savanorystės tyrimo dalyviai priskiria savo komandos daliai priimančioje organizacijoje. Toks aukštas tyrimo dalyvių priklausymo komandai procentas atskleidžia savanorių tapatumą priimančios organizacijos darbuotojams ir susisaistymą su priimančioje organizacijoje komandai keliamais tikslais.

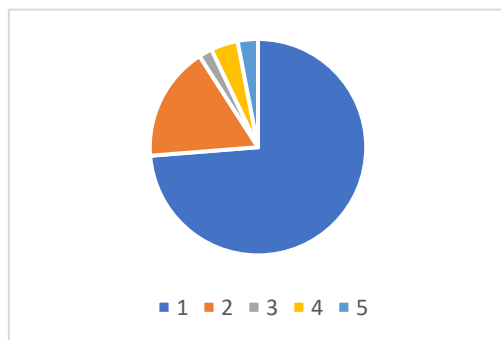
Organizacijoje buvau paskatintas įsitraukti savarankiškai į veiklas

1. Sutinku - 69,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku - 19,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku - 6,1%
4. Nesutinku - 1,0%
5. Neturiu nuomonės - 4,0%

88,9% savanorių sutinka ir daugiau sutinka, nei nesutinka su teiginiu, jog organizacijoje buvo paskatinti įsitraukti į savanoriškas veiklas. Paskatinimas nėra šiame tyrime apibrėžiamas vienareikšmiškai, tad kaip buvo paskatinti ar dėl ko jautėsi paskatinti tyrimo dalyviai įdėjo savas reikšmes. Ir nors reikšmės gali būti įvairios tyrimų dalyvių sutikimas ir daugiau sutikimas nei nesutikimas atskleidžia, kad atlikti veiklas priimančiose organizacijose buvo skatinami, o ne atvirkščiai vengiama suteikti savanoriams veiklų. Tai atspindi savanorių patirtį, kaip reikalingų asmenų, reikšmingai pagelbėjusių įvairiose veiklose atliekant kasdienes užduotis. Ir taip pat atskleidžia priimančių organizacijų atsivėrimą savanoriams, lūkesčių jiems turėjimą ir išreiškimą įtraukiant savanorius į organizacijų veiklas. Kaip tik tai leidžia savanoriams betarpiškai įsiliesti į organizacijos kasdienybę ir tapti organizacijos dalimi, kas ir užtikrina „panardintą“ mokymąsi.

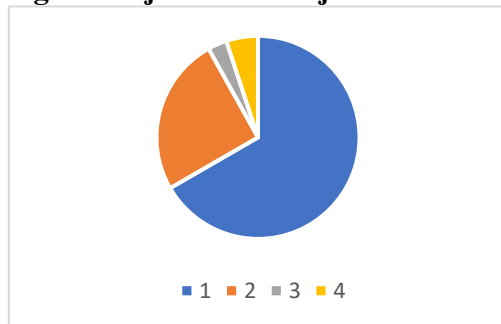
Organizacijos darbuotojai laikėsi susitarimų

1. Sutinku - 73,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku - 17,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku - 2,0%
4. Nesutinku – 4,0%
5. Neturiu nuomonės – 3,0%

Atsakydami į klausimą JST savanoriai 90,9% sutinka ir daugiau sutinka nei nesutinka su teiginiu, ko dėka galima darbuotojų susitarimus vertinti kaip reikšmingus ir tvirtus santykius su savanoriais. To pasekoje savanoriai jautėsi priimti į komandas ir įsitraukę į užduočių atlikimą. Dar daugiau darbuotojai su savanoriais elgėsi kaip su lygiaverčiais ir tai dar stipriau pabrėžia eskantis teiginys.

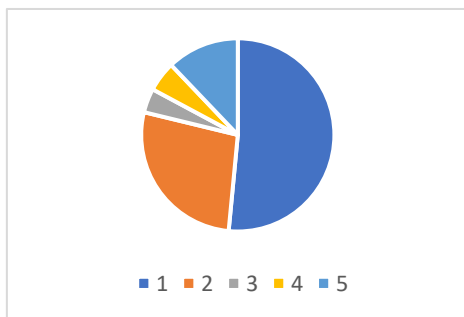
Organizacijos darbuotojai skatino mane laikytis susitarimų

1. Sutinku - 66,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku - 25,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku - 3,0%
4. Neturiu nuomonės – 5,1%

92% savanorių sutinka ir daugiau sutinka, nei nesutinka, kad darbuotojai skatino laikytis susitarimų, t.y. jei savanoris neatlikdavo sutartų užduočių ar neatvykdavo sutartu laiku – nepalikdavo to neaptarta, bet aptardavo ir grįždavo prie planavimo klausimo. Pabrėžtina, kad nei vienas savanoris nepaprieštaravo šiam teiginiui, kas reiškia, kad nebuvo savanorių tarpe patirties, kad savanorių buvimas ar nebuvimas organizacijoje buvo nereikšmingas. Šio teiginio atskleidimas įvardina, jog savanorių reikšmingumas organizacijoje yra abipusis procesas, priimančiai organizacijai, t.y. kuratoriui ir darbuotojams imantis atsakomybės domėtis savanoriu ir jo atliekamomis užduotimis, susitarti ir laikytis susitarimų. O jų nesilaikant aptarti bei įsivardinti kas vyksta. Kitaip žvelgiant, jei organizacija neskatina savanorio laikytis susitarimų, organizacijoje savanoris neturi galimybių likti ir savanoriauti.

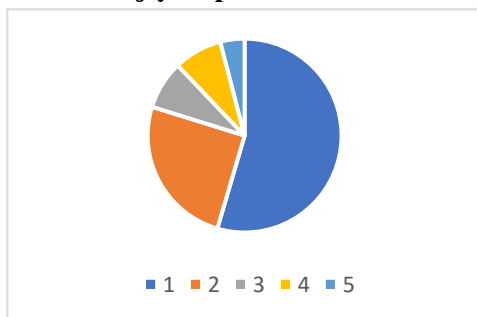
Organizacijos darbuotojai visada sureaguodavo man neatvykus arba neatlikus įsipareigojimų

1. Sutinku - 51,5%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku - 27,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku - 4,0%
4. Nesutinku – 5,1%
5. Neturiu nuomonės – 12,1%

Konkretinant klausimas apie priimančios organizacijos darbuotojų elgesį su savanoriais sutikimo ir daugiau sutikimo, nei nesutikimo procentas mažėja, nors ir išlieka gana aukštas 78,8%. Taip pat tvirtai sutinkančių tyrimo dalyvių yra pusė visų tyrimo dalyvių. Kas atskleidžia, kad savanoriais būdinga neatvykti ar neatlikti užduočių dėl skirtingų priežasčių, bet dalis priimančių organizacijų darbo su savanoriais sričių yra gražinti juos į sutartus įsipareigojimus.

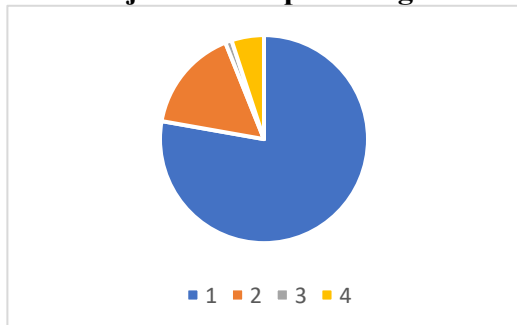
Darbuotojų tarpe buvo autoritetinių žmonių, iš kurių aš ėmiau pavyzdį

1. Sutinku - 54,5%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku - 25,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku - 8,1%
4. Nesutinku – 8,1%
5. Neturiu nuomonės – 4,0%

Su autoritetų paieška sietinos mokymosi galimybės savanorystėje, nes Kurapkaitienės (2019) tyrimas atskleidė, jog jauni suaugusieji savanorystėje mokosi sklandžiai ir panirdami į savanorystės patirtis bei išnirdami į savanorystės refleksiją tuomet, kai atranda sau reikšmingus autoritetus. Tad teiginys apie autoritetų atradimą priimančiose organizacijose buvo formuluojamas tikintis atskleisti ar savanoriai rado autoritetų ir ar jie buvo jiems reikšmingi. 79,8% tyrimo dalyvių teigia radę autoritetinių žmonių, iš kurių ėmė pavyzdį. Tačiau taip pat šiame teiginyje išryškėja ir nesutikimo padidėjęs procentas - 8% tyrimo dalyvių nesutinka jog rado autoritetų, iš kurių ėmė pavyzdį. Tai atskleidžia, jog autoritetais gali tapti ne visi ir yra savanorių, kurie nerado autoritetų priimančiose organizacijose.

Darbuotojai užsiima prasminga ir reikalinga veikla

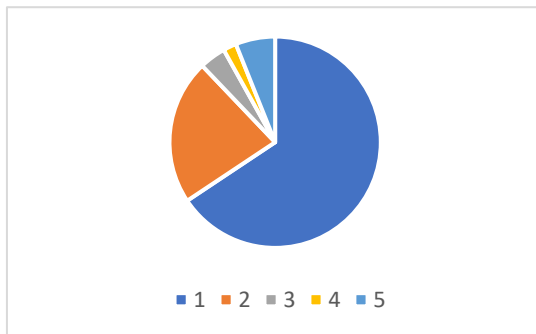
1. Sutinku - 77,8%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 16,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku - 1%
4. Neturiu nuomonės – 5,1%

Nepaisant to, ar savanoriai atrado autoritetus, ar neatrado tyrimo dalyvių žvilgsnis į darbuotojus atskleidžia, jog jie žvelgia su pagarba ir vertina

veiklą, kuria užsiima darbuotojai – 94%. Tai parodo, kad savanoriai gali nerasti autoritetų, iš kurių norėtų imti pavyzdį ne dėl autoritetų stokos, bet dėl savanorių laisvo pasirinkimo.

Mano savanorystė buvo prasminga veikla darbuotojams

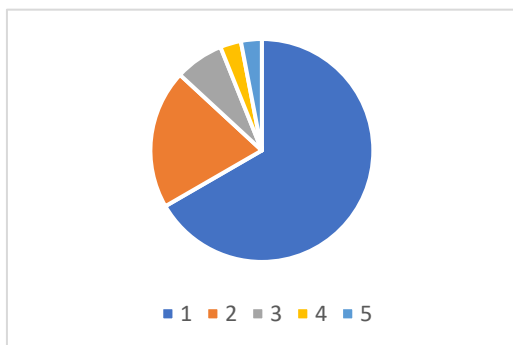

1. Sutinku – 65,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 22,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 4%
4. Nesutinku – 2%
5. Neturiu nuomonės – 6,1%

Savanoriai didžiąja dalimi 87,9% sutinka ir daugiau sutinka, nei nesutinka, jog patyrė iš darbuotojų, jog jų savanoriška veikla yra prasminga. Tačiau 6% nesutinka ir daugiau nesutinka nei sutinka ir 6,1% neturi nuomonės, kas šiame teiginyje priskirtina daugiau prie nepritarimo teiginiui atskleidžia, jog daugiau nei 12% savanorių nors ir yra linkę vertinti savanorišką veiklą kaip prasmingą, iš darbuotojų nepatiria, jog jų indėlis priimančiai organizacijai yra prasmingas. Čia kyla klausimas apie grįžtamojo ryšio savanoriams suteikimą iš priimančios organizacijos ir reikšmingų veiklų atidavimą savanoriams, kas praturtintų darbuotojus.

KURATORIAUS INDĖLIS Į SAVANORYSTĖS PROCESĄ

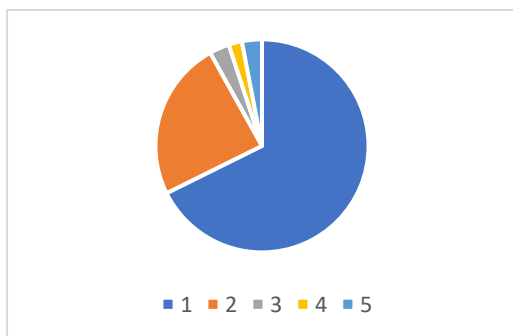
Darbo aptarimai vykdavo reguliariai ir planuojant

1. Sutinku – 66,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 20,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 7,1%
4. Nesutinku – 3%
5. Neturiu nuomonės – 3%

86,9% savanorių pritaria, jog darbo aptarimai su savanoriais vykdavo reguliariai ir planuojant. Tuo tarpu 13,1% nepritaria šiam teiginiui, kas atskleidžia, kad arba darbo aptarimai vykdavo nereguliariai ir neplanuojant, arba jų planavimas bei reguliarumas buvo gana švelniai organizuojami ir savanoriai jų neįvardina kaip darbo aptarimų. Nors gali būti, kad darbo aptarimai vyko per daug neplanuojant, o „ištaikant“ laiko, vis dėlto tyrimo dalyvių nepritarimas šiam teiginiui ragina atkreipti dėmesį į darbo aptarimų planavimo stoką.

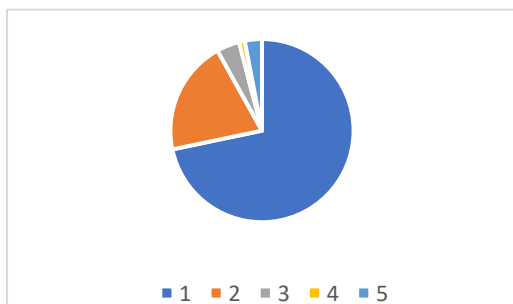
Darbo aptarimai vykdavo skiriant pakankamai laiko

1. Sutinku – 67,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 24,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 3%
4. Nesutinku – 2%
5. Neturiu nuomonės – 3%

91,9% savanorių sutinka ir daugiau sutinka, nei nesutinka, jog darbo aptarimams buvo skiriama pakankamai laiko. Tai atskleidžia, jos savanoriais pakako laiko tiek, kiek buvo skiriama susitikimuose.

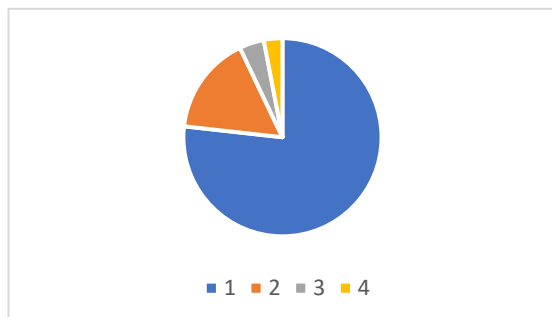
Darbo aptarimuose mano nuomonė buvo svarbi

1. Sutinku – 71,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 20,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 4%
4. Nesutinku – 1%
5. Neturiu nuomonės – 3%

91,9% savanorių sutinka ir daugiau sutinka, nei nesutinka., kad darbo aptarimuose jų nuomonė buvo svarbi. Tai atskleidžia, jog savanoriai buvo pripažįstami kaip reikšmingi.

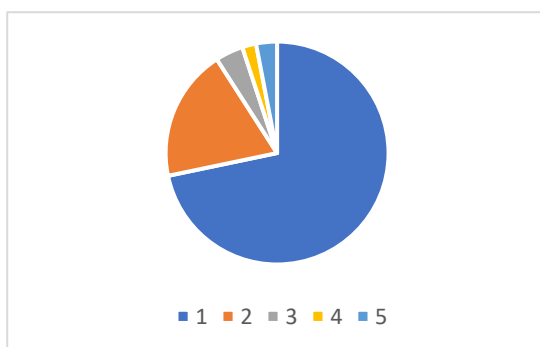
Darbo aptarimuose mane išklausydavo

1. Sutinku – 76,8%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 16,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 4%
4. Neturiu nuomonės – 3%

93% savanorių sutinka ir daugiau sutinka, nei nesutinka, jog darbo aptarimuose buvo išklaustyti. Reikšminga, kad su šiuo teiginiu nesurinkančių nėra.

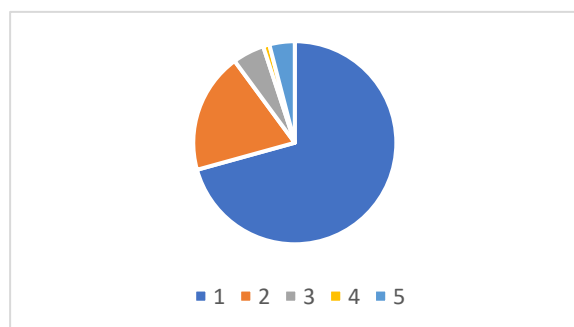
Darbo aptarimuose mane išgirdavo ir atsižvelgdavo į išsakytus jausmus ir mintis

1. Sutinku – 71,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 19,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 4%
4. Nesutinku – 2%
5. Neturiu nuomonės – 3%

Kuratoriaus vaidmuo nuo kitų darbuotojų esančių priimančioje skiriasi pasikartojančiais aptarimais su savanoriais – kaip einasi jų darbai. Kuratoriaus vaidmuo stiprina santykį su savanoriu, kai darbo aptarimai suteikia savanoriui pripažinimą ir kryptį. Tad 90,9% savanorių pritariančių teiginiui, jog darbo aptarimuose buvo išgirsti atskleidžia, jog turėjo galimybes įprasminti savanorišką veiklą ir mokytis jos eigoje.

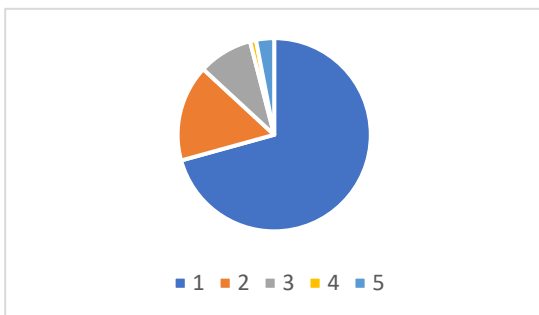
Darbo aptarimuose galėjau laisvai išsakyti savo mintis

1. Sutinku – 70,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 19,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 5,1%
4. Nesutinku – 1%
5. Neturiu nuomonės – 4%

Nuomonės išsakymas darbo aptarimuose atskleidžia, kad savanoriai galėjo aktyviai įsitraukti į savanoriškų veiklų planavimą. Tam pritaria 89,9% tyrimo dalyvių.

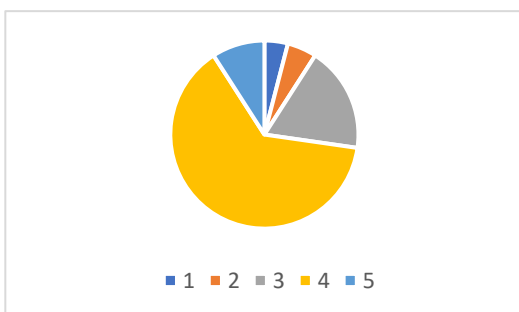
Darbo aptarimuose galėjau laisvai išsakyti savo jausmus

1. Sutinku – 70,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 16,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 9,1%
4. Nesutinku – 1%
5. Neturiu nuomonės – 3%

Jausmų išsakymas darbo aptarimuose atskleidžia, kad savanoriai galėjo atsiskleisti, kalbėti apie save ir pasitikėti kuratoriumi. Tam pritaria 86,9% tyrimo dalyvių. Ir nors nuomonę 2% savanorių galėjo išsakyti daugiau nei jausmų, vis dėlto pakankamai didelis procentas savanorių patyrė savęs kaip asmens pripažinimą JST darbo aptarimuose. Deja daugiau nei 10% savanorių nepitaria teiginiui, kas leidžia teigti, jog daugiau šioje dalyje priimančių organizacijų savanoriai nepatyrė pripažinimo ir organizacijose santykiai su savanoriais buvo orientuoti grynai į vaikas, nepaisant asmens ar savanorio asmenybinio mokymosi.

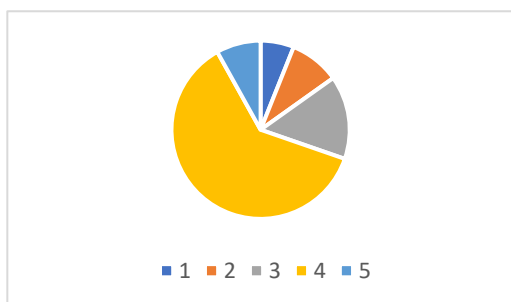
Darbo aptarimų vengdavau

1. Sutinku – 4%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 5,1%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 18,2%
4. Nesutinku – 63,6%
5. Neturiu nuomonės – 9,1%

Šis teiginys buvo formuluojamas siekiant opoziciškai prieš tai buvusiems teiginiams išgryninti savanorių pasirinkimus. 81,8% tyrimo dalyvių nesutinka ir daugiau nesutinka, nei sutinka su teiginiu, kas rodo, jog ankstesnėse teiginių formuluotėse šis procentas savanorių atsakymus pasirinko apmąstydami juos ir grįsdami asmenine patirtimi. Procentas yra labai artimas anksčiau pateikiamam procentui.

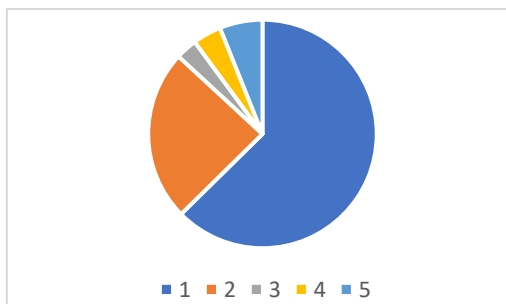
Darbo aptarimai buvo beprasmis laiko švaistymas

1. Sutinku – 6,1%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 9,1%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 15,2%
4. Nesutinku – 61,6%
5. Neturiu nuomonės – 8,1%

Su teiginiu nesutinka ir daugiau nesutinka, nei sutinka 76,8%. Šis procentas savanorių yra sėmoningai apsisprendę ir apmąstę savanorystės patirtis, kuriems darbo aptarimai buvo reikšminga savanorystės dalis.

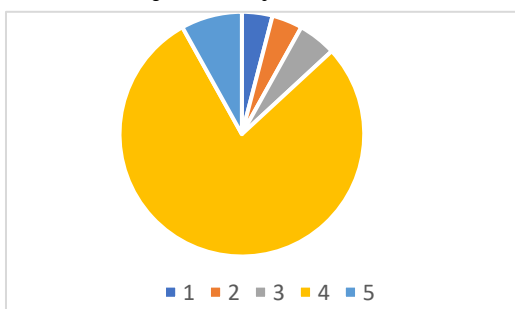
Patyriau pagalbą iš kuratoriaus, kai ji buvo reikalinga

1. Sutinku – 62,6%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 24,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 3%
4. Nesutinku – 4%
5. Neturiu nuomonės – 6,1%

86,8% savanorių sutikdami ir daugiau sutikdami, nei nesutikdami su teiginiu pripažįsta, jog savanorystės metu jiems pagalbos reikėjo. Ir atpažįsta, jog pagalbą suteikė kuratorius. Kokią pagalbą savanoriai patyrė ir kada nėra detalizuojama. Tačiau reikšminga yra tai, jog kuratoriaus vaidmuo neapsiriboja darbo aptarimais, o reiškiasi tuom, kad kuratoriai yra tie, iš kurių savanoriai gali kreiptis pagalbos ir ją gauti.

Nežinojau kas yra mano kuratorius

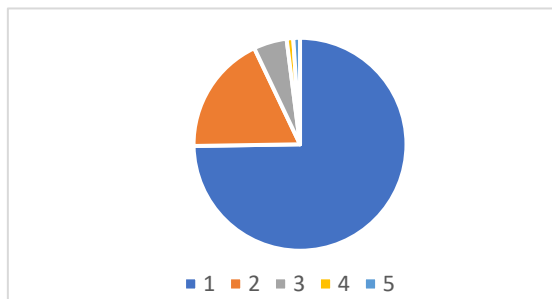
1. Sutinku – 4%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 4%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 5,1%
4. Nesutinku – 78,8%
5. Neturiu nuomonės – 8,1%

Nors didžioji dalis 83,9% savanorių nesutinka ir daugiau nesutinka, nei sutinka su teiginiu vis dėlto 8% savanorių įvardina, jog nežinojo, kas yra jų kuratoriai. Taip pat daugiau nei 8% neturi nuomonės. Tai atskleidžia, jog dalyje priimančių organizacijų arba kuratoriaus vaidmuo yra neaiškus, arba savanoriams jis nėra pristatomas taip, kad savanoriai suprastų.

SAVANORIŠKOS VEIKLOS SRITIS

Savanoriškos veiklos sritis yra ir mokymosi iš patirties laukas. Kaip tyrimo dalyviai vertina savanorišką veiklą taip jie ištraukia į ją ir mokosi joje dalyvaudami.

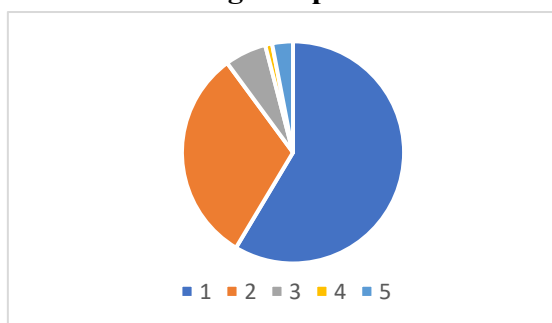
Savanoriškoje veikloje dariau prasmingus darbus

1. Sutinku – 74,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 18,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 5,1%
4. Nesutinku – 1%
5. Neturiu nuomonės – 1%

92,9% savanorių sutinka, jog savanoriškoje veikloje darė prasmingus darbus nepriklausomai nuo to, kokios specifikos darbai buvo atlikti.

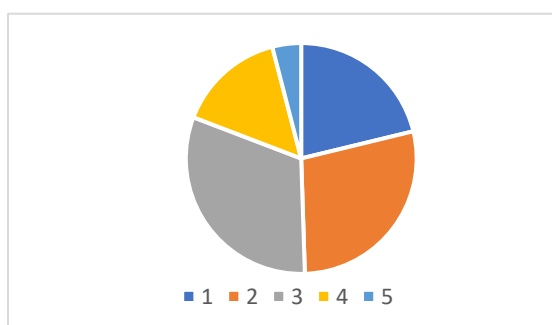
Jaučiausi reikalingas nepriklausomai nuo to, ką dariau

1. Sutinku – 58,6%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 31,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 6,1%
4. Nesutinku – 1%
5. Neturiu nuomonės – 3%

Šis teiginys patvirtina aukščiau pristatytą teiginį, įvertinant tai, kad savanoriai veiklos reikšmę teikia ne pagal darbų naudą, bet pagal prisitaikymą prie organizacijos poreikio. To pasekoje savanoriai gali atlikti mažus ir nesudėtingus darbus, bet jaustis reikalingi dėl darbuotojų reakcijos, dėl organizacijoje vyraujančios pagarbos asmeniui.

Savanoriška veikla palapsniui sudėtingeje

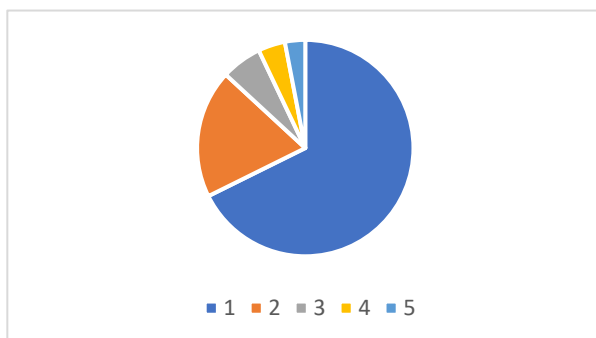

1. Sutinku – 21,2%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 28,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 31,3%
4. Nesutinku – 15,2%
5. Neturiu nuomonės – 4%

Šiame teiginyje savanorių pritarimas arba atmetimas išsiskaido. Sudėtingėjanti savanoriška veikla viena vertus teikia organizacijai daugiau naudos iš savanorio veiklos, kita vertus savanoriui daugiau suteikia daugiau galimybių mokytis veikloje ir gauti daugiau pripažinimo atliekant vis daugiau atsakomybės reikalaujančias veiklas. Šis išsiskaidymas gali būti susijęs su savanorystės trukme, nes per 6 mėn. organizacijos negebėjo pažinti savanorių pakankamai, kad galėtų vis daugiau atsakomybės patikėti savanoriams. Bet taip pat tai gali būti susiję (ir daugiau tikėtina, jo tai atskleidžia) su priimančių organizacijų nepasirengimu priimti

savanius suteikiant jiems kuo daugiau mokymosi veikloje galimybių. Ypač įvertinant tai, kad savanoriai dalyvavę tyrime yra pirmųjų programos įgyvendinimo metų savanoriai.

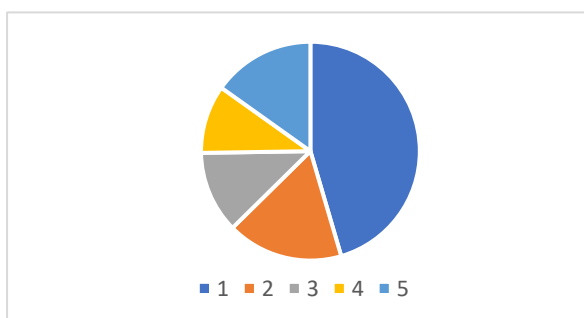
Savaniška veikla buvo įvairi

1. Sutinku – 67,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 19,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 6,1%
4. Nesutinku – 4%
5. Neturiu nuomonės – 3%

Savaniškos veiklos įvairumas skirasi nuo sudėtingėjančios savaniškos veiklos, didesniu savanių pritarimu teiginiui – sutinka ir daugiau sutinka, nei nesutinka 86,9% savanių. Nors veiklos sudėtingumas nebuvo JST programoje įgyvendintas pakankamai jį planuojant, tačiau veiklos įvairovė vyravo daugelyje priimančių organizacijų, remiantis savanių vertinimu. Klausimas išlieka – kokiais principais remiantis veiklos įvairovė buvo planuojama, jei ne sudėtingėjimo principu?

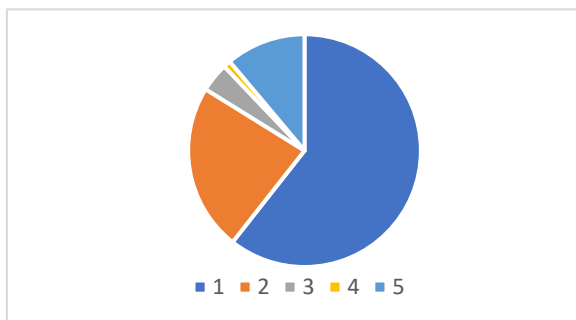
Manęs laukdavo klientai/lankytojai

1. Sutinku – 45,5%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 17,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 12,1%
4. Nesutinku – 10,1%
5. Neturiu nuomonės – 15,2%

Savaniai sutinka, kad klientai laukdavo jų 62,7%. Ir taip pat 22,2% nesutinka kad jų klientai laukdavo. 15,2% neturi nuomonės. Toks nuomonių išsiskyrimas atskleidžia, kad santykiyje su klientais vyruoja įvairovė ir klientai skirtingai nei darbuotojai nebutinai suinteresuoti savanių įsitraukimu į veiklas ir į tarpusavio santykius. Tai atskleidžia nesumeluotą realybą ir patvirtina, jog savaniai veikloje patiria sunkumų ne tik nežinodami kaip atlikti užduotis, bet kurdami santykius su klientais ir kartais priimdami klientų pasipriešinimą. Kadangi ne visose priimančiose organizacijose buvo veikla su klientais – 3% savaniškos veiklos buvo aplinkosauga ir sportas bei, tad tikėtina, kad dalis savanių neturėjo dėl veiklos specifikos santykių su klientais. Tačiau tai apima tik mažą dalį tyrimo dalyvių. Neapibrėžtumo ir santykių su klientais išgyvenimo akivaizduoje atsiskleidžia kuratoriaus svarba – savaniškos veiklos aptarimui ir savanorio patyrimui iškalbėti.

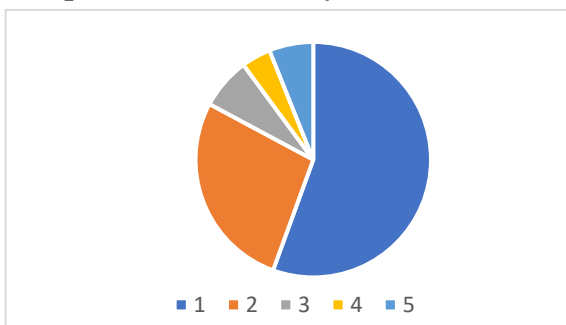
Įvykę konfliktai savaniškoje veikloje buvo sprendžiami

1. Sutinku – 60,6%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 23,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 4%
4. Nesutinku – 1%
5. Neturiu nuomonės – 11,1%

Savanoriškoje veikloje kylantys konfliktai buvo sprendžiami. Tačiau neturintys nuomonės tarsi išreiškia laikyseną, kad konfliktų nebuvo. Konfliktai ir jų sprendimas yra dar viena mokymosi sritis, kuri su kuratoriaus ir mentoriaus palydėjimu nukreipta į mokymąsi emociškai sudėtingose situacijose rasti išeitis. Konfliktai viena iš sunkiai emociškai išgyvenamų sričių ir pritarimas šiam teiginiui leidžia interpretuoti, jog a) konfliktų buvo; b) savanoriai nebuvo palikti vieni ir pastiprinti pagalbos konfliktus sprendė.

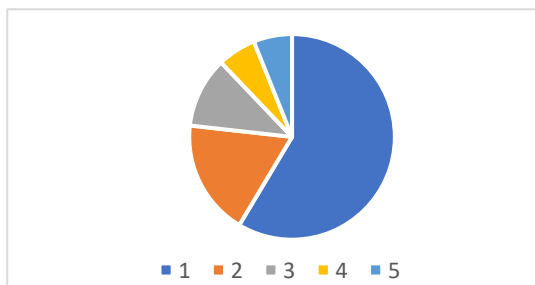
Susitapatinau su savanoryste

1. Sutinku – 55,6%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 27,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 7,1%
4. Nesutinku – 4%
5. Neturiu nuomonės – 6,1%

Tapatumas savanorystėje leidžia teigti, jog savanoriai į savanoriškos veiklos patirtį emociškai, protiškaici ir fiziškai paniro ir įsitraukė maksimaliai. Tokių savanorių yra daugiau nei pusė. Bet taip pat dalis savanorių nesutinka tuo išreiškdami atstumo su savanorystę patyrimą dėl įvairių priežasčių. Negalima teigti, jog tiems savanoriams mokymosi procesas buvo neįvykęs, tačiau svarbu atkreipti dėmesį, jog tada mokymosi procesui ypač reikalingas išorinis palydėjimas – savanorišką veiklą organizuojančios organizacijos ir mentoriaus, kurie tarsi būdami ne savanoriškoje veikloje padeda savanoriui suvokti kas vyksta su juo.

Savanoriška veikla atvėrė man naujas galimybes

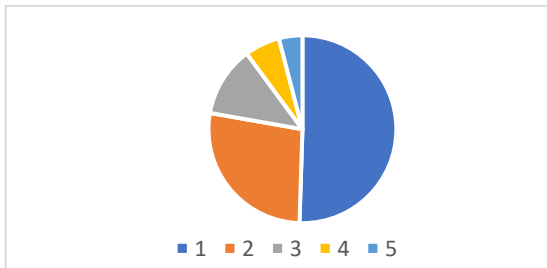
1. Sutinku – 58,6%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 18,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 11,1%
4. Nesutinku – 6,1%
5. Neturiu nuomonės – 6,1%

Daugiau nei pusė savanorių sutinka, jog savanoriška veikla atvėrė naujas galimybes. Ir daugiau nei 20% nesutinka jog atvėrė savanoriška veikla naujas galimybes (neturiu nuomonės prie šio teiginio reiškia, jog nesutinka). Kai savanoriška veikla yra mokymosi sritis, nebūtinai ji turi ir gali suteikti naujas galimybes.

Atvirkščiai, jei savanoris įsitikina, kad naujų galimybių šioje srityje jam nėra, gali sustiprinti jo pasitikėjimą savimi arba pasitvirtinimą, kad jam nėra reikalingos naujos galimybės. Tai iliustruoja vienos savanorės atsakymų papildymas „kita“ skiltyje: „

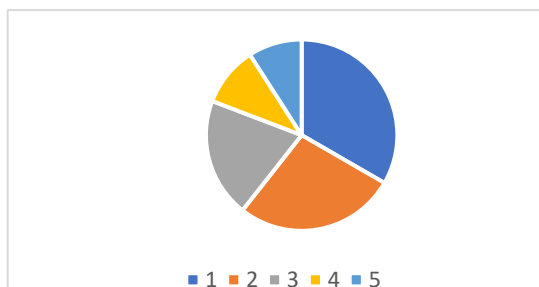
Savanoriška veikla paskatino mane imtis to, ko bijojau

1. Sutinku – 50,5%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 27,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 12,1%
4. Nesutinku – 6,1%
5. Neturiu nuomonės – 4%

77,8% tyrimo dalyvių sutinka ir daugiau sutinka, nei nesutinka, jog savanorystės metu ėmėsi tai, ko bijojo. Tai praplečia komforto zonos ribas ir leidžia savanoriams mokytis priimant iššūkius. Baimės kaip ir iššūkiai gali būti skirtingos. Tačiau reikšminga tai, jog savanoriai perlipo „nerimo“ ribą ir žengė į nepažįstamo patyrimo lauką, kuris juos augino.

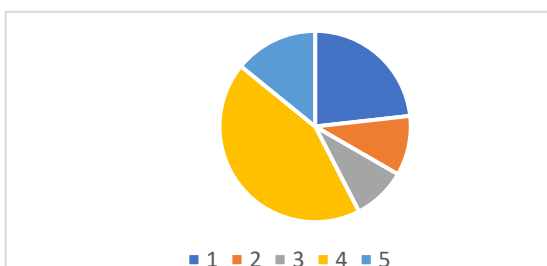
Buvo sunku atsisveikinti su savanoryste

1. Sutinku – 33,3%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 27,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 20,2%
4. Nesutinku – 10,1%
5. Neturiu nuomonės – 9,1%

Tyrimo dalyvių nuomonės čia išsiskaido ir leidžia teigti, jog dalies tyrimo dalyvių tapatumas su savanoryste buvo jiems reikšmingas – 60.6%, tuo tarpu kitai daliai – 30,3% tapatumas su savanoryste reikšmingas nebuvo. Nepaisant to ankstesni duomenys atskleidžia, kad net ir nesant reikšmingam tapatumui tyrimo dalyviai savanorystės metu patyrė mokymosi procesą.

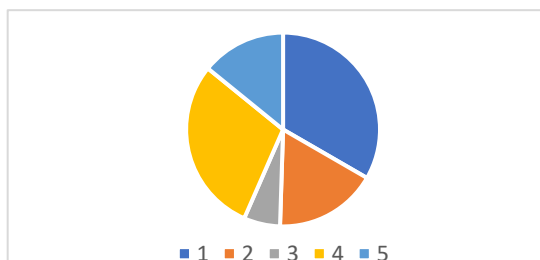
Mano profesijos pasirinkimas kito dėl savanorystės patirties

1. Sutinku – 23,2%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 10,1%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 9,1%
4. Nesutinku – 43,4%
5. Neturiu nuomonės – 14,1%

Šiuo teiginiu buvo manoma, jog tyrimo dalyvių tarpe savanorystės patirtis paskatino keisti profesijos pasirinkimą. Ir taip, trečdaliui tyrimo dalyvių (33,3%) profesijos pasirinkimas pakito savanorystės dėka, ko pesėkoje teigtina, jog tyrimo dalyviai geriau pažino save arba tą profesinį lauką, kuriame savanoriavo. Tai reikšmingas procentas, įvertinant koks svarbus profesijos pasirinkimas paskutinėse klasėse mokykloje. Bet taip pat svarbu atkreipti dėmesį, jog didesniai procentui – 52,5% profesijos pasirinkimas nepakito. Ir dalinai į tai orientuotas kitas teiginys

Mano profesijos pasirinkimą pastiprino savanorystės patirtis

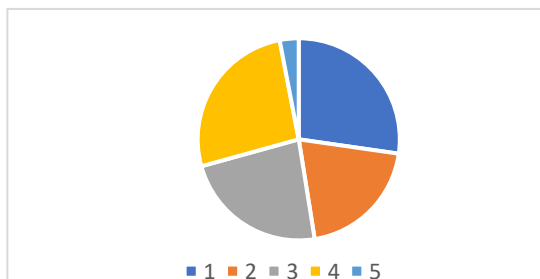

1. Sutinku – 33,3%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 17,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 6,1%
4. Nesutinku – 29,3%
5. Neturiu nuomonės – 14,1%

Daugiau nei pusė (50,5%) tyrimo dalyvių teigia, jog savanorystė pastiprino jų iki savanorystės nuspręstą profesinį pasirinkimą. Galima teigti, jog savanoriška veikla pagilino apsisprendimą profesinės veiklos pasirinkimui. Kita vertus 36% tyrimo dalyvių teigia, jog savanorystė nepastiprino profesinės veiklos pasirinkimo ir galima vertinti šiuos duomenis taip, kad savanorystė neturėjo įtakos profesiniam pasirinkimui arba profesinis pasirinkimas pakito ir dėl to buvo susilpnintas.

Abejuose teiginiuose, siejant profesinį pasirinkimą su savanorystę 14,1% savanorių neturi nuomonės, tad šis procentas savanorių, tikėtina, nesieja visai savanorystės su profesijos pasirinkimu.

Valandų skaičius savanorystėje man buvo iššūkis

1. Sutinku – 27,3%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 20,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 23,2%
4. Nesutinku – 26,3%
5. Neturiu nuomonės – 3,0%

Kadangi JST programoje savanoriai derina mokslus arba darbinę veiklą su savanoryste, tad šiuo teiginiu buvo siekiama patikrinti kaip savanoriai vertina savanorišką tarnybą skiriamą laiką derinant savanorystę su kita svarbia veikla. Beveik tolygus sutikimo ir nesutikimo su teiginiu pasiskirstymas leidžia teigti, jog savanorystei skiriamas laikas buvo iššūkis, tačiau jis yra įveikiamas ir daliai savanorių be įtampos.

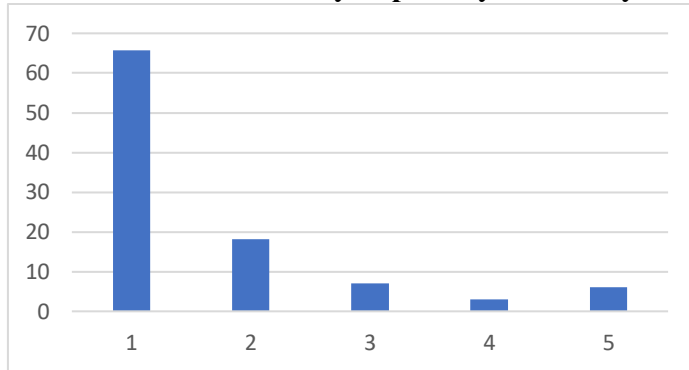
Citata iš vienos tyrimo dalyvės praplėsto atsakymo į teiginius apibūdina kaip veikla įgalina mokymuisi ir iššūkio priėmimui:

“Vienintelė situacija, kuri pasitaikė sudėtinga, buvo tada, kai likau aptarnavime viena. Tuo metu buvo daug lankytojų ir turėjau susisukti greitai ir atlikti dalykus, kurių dar nebuvo pilnai išmokus. Tačiau stresas padėjo išsisukti iš situacijos. Poto supratau, kad vienintelis būdas kažką tikrai išmolti, tai patirti tą pačiam.”

KITI SAVANORIAI, KAI JST BUVO KITŲ SAVANORIŲ

Kadangi yra Savanorišką veiklą organizuojančių organizacijų, kurios tvirtina, jog savanorių grupė mokymuisi yra reikšminga JST programos dalis šia teiginių grupe buvo siekiama įvardinti kada ir kiek reikšminga savanorių grupė.

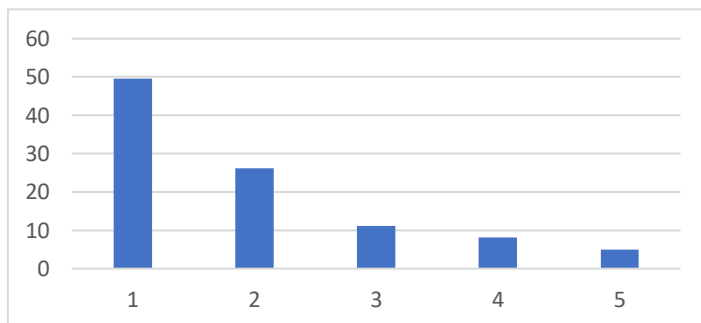
Atradau bendraminčių tarpe kitų savanorių

1. Sutinku – 65,7%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 18,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 7,1%
4. Nesutinku – 3%
5. Neturiu nuomonės – 6,1%

Tapatinimas savęs su kitais savanoriais vyksta tuomet, kai savanoris nėra vienas priimančioje organizacijoje arba savanotišką veiklą organizuojančioje organizacijoje. Tapatumas bendraamžių grupei yra reikšminga mokymosi dalis ir 83,9% tyrimo dalyvių pritaria, jog atrado bendraminčių. Tačiau dalis savanorių neturėjo galimybės bendrauti su kitais savanoriais arba nerado bendraminčių jų tarpe ir tai įvarina 16,1% tyrimo dalyvių.

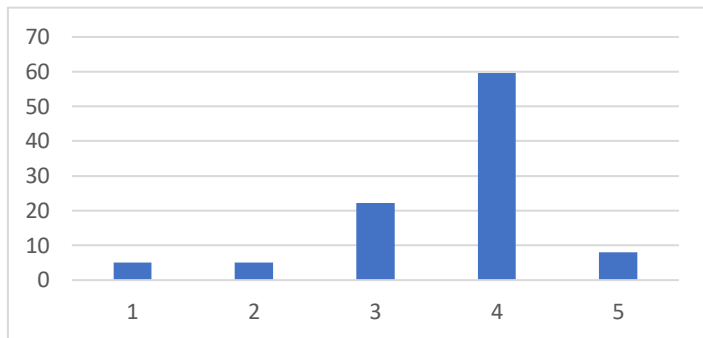
Mokiausi savanoriškos veiklos iš kitų savanorių

1. Sutinku – 49,5%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 26,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 11,1%
4. Nesutinku – 8,1%
5. Neturiu nuomonės – 5,1%

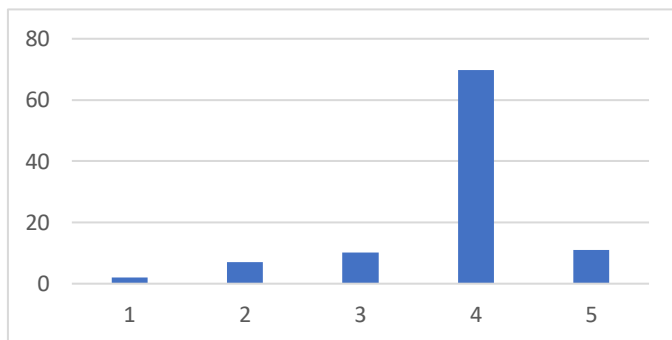
Mokymasis iš bendraamžių – “Peer education” vyksta organizacijose tiek PO, tiek SVO esant daugiau nei vienam savanoriui. 75,8% tyrimo dalyvių mokėsi iš kitų savanorių. Mokymasis iš kitų savanorių atkreipia dėmesį į savanorių telkimą į grupes savanorystės laikotarpiu.

Kiti savanoriai kėlė man įtampą

1. Sutinku – 5,1%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 5,1%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 22,2%
4. Nesutinku – 59,6%
5. Neturiu nuomonės – 8,1%

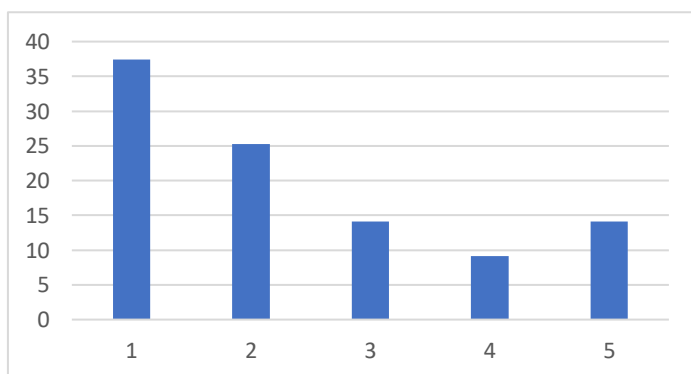
Su kitais savanoriais kilo konfliktai, kurie keletą kartų

1. Sutinku – 2%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 7,1%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 10,1%
4. Nesutinku – 69,7%
5. Neturiu nuomonės – 11,1%

Nors kiti savanoriai yra reikšmingi mokymuisi bendraamžių grupėje, tačiau taip pat jie gali kelti ir įtampą – konfliktus, nesutarimus, nusivylimą kartais ir pačia savanoryste. Vienos tyrimo dalyvės įžvalga: „Susipykau su vienu iš savanorių, vaikinų, dėl jo vaikiško ir netaktiško elgesio, mano ir kitų savanorių atžvilgiu. Jaučiausi pikta ir pažeminta, todėl garsiai ir aiškiai išreiškiau savo nuomonę, o jis iš jos tik pasišaipė mane stumdamas į blogietės ir nesveiko, bepročio žmogaus padėtį.“ Kylanti įtampa tarp savanorių gali būti trukdis savanorystei, kai nėra sprendžiama. Tačiau kai yra sprendžiama, ji tampa mokymosi galimybe. Tos pačios savanorės tolesnės įžvalgos: „Kiti savanoriai su kuriais bendravau mane užstojo ir užtikrino, jog viskas gerai ir, kad nekreipčiau į jų dėmesio. Po šios situacijos supratau, jog yra ir tokių žmonių, kurie išsidirbinės specialiai tik tam, kad kažką pažemint. Todėl ir išmokau nekreipti į tokius dėmesio.“ Sunkios ir konfliktinės situacijos, palydimos aptarimo, provokuoja mokymąsi.

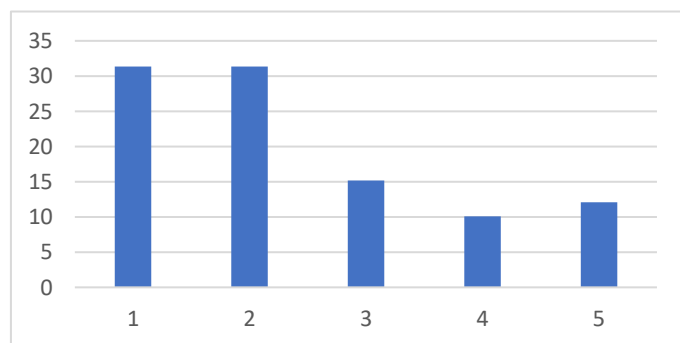
Suvokimas kiek musu savanoriu grupėje yra stiprino motyvacija toliau savanoriauti

1. Sutinku – 37,4%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 25,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 14,1%
4. Nesutinku – 9,1%
5. Neturiu nuomonės – 14,1%

Nors pritarimas ir nepritarimas šiam teiginiui pasidalija tolygiau nei kituose teiginiuose, vis dėlto galima teigti, jos savanorių didesnis skaičius ženkliai įtakoje stipresnę motyvaciją savanorystei. Tačiau galima teigti, jog savanorių grupė yra motyvacija savanorystei.

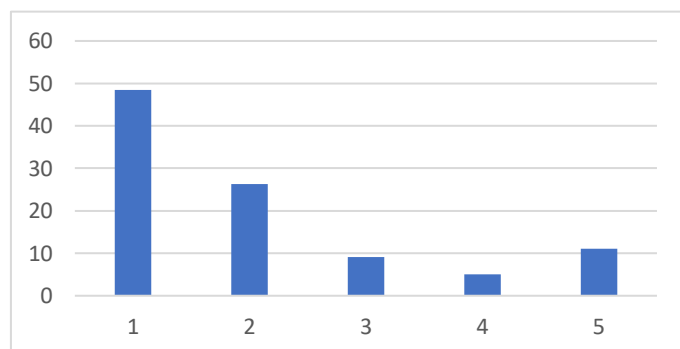
Matydamas, kad kitam savanoriui pavyksta aš taip pat stengiausi daugiau savęs "atiduoti"

1. Sutinku – 31,3%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 31,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 15,2%
4. Nesutinku – 10,1%
5. Neturiu nuomonės – 12,1%

Savanoriai pritaria, jog kito savanorio pavyzdys užkrečia – 62,65% sutinka ir daugiau sutinka, nei nesutinka. Tačiau daliai savanorių yra kitų reikšmingų mokymuisi savanorystėje veiksnių – 25,3% nesutinka ir daugiau nesutinka, nei sutinka bei 12,1% neturi nuomonės.

Savanorių grupė buvo svarbi savanorystės dalis

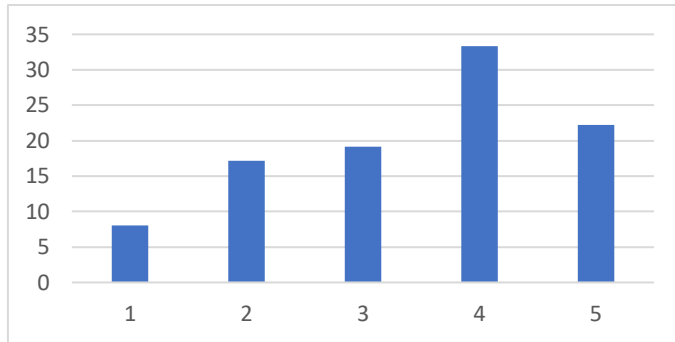

1. Sutinku – 48,5%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 26,3%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 9,1%
4. Nesutinku – 5,1%
5. Neturiu nuomonės – 11,1%

Savanorių grupė buvo bendrystės sąlyga savanorystėje, nes nei darbuotojai, nei mentorius, nei kuratorius nėra lygiaverčiame santykiyje su atskiru savanoriu, kaip kad yra kiti savanoriai.

“Praradau motyvaciją eiti savanoriauti, bet kiti savanoriai, kuratorė ir mentorė padėjo atgauti norą eiti toliau ir stengtis. Supratau, kad kiekvienas turime dienu, kai jaučiames pavargę, norime pasiduoti ir tai yra normalu, svarbu neužmiršti dėl ko sieki to tikslo.”

Savanoriu grupėje vyko svarbesni dalykai nei savanorystėje

1. Sutinku – 8,1%
2. Daugiau sutinku nei nesutinku – 17,2%
3. Daugiau nesutinku nei sutinku – 19,2%
4. Nesutinku – 33,3%
5. Neturiu nuomonės – 22,2%

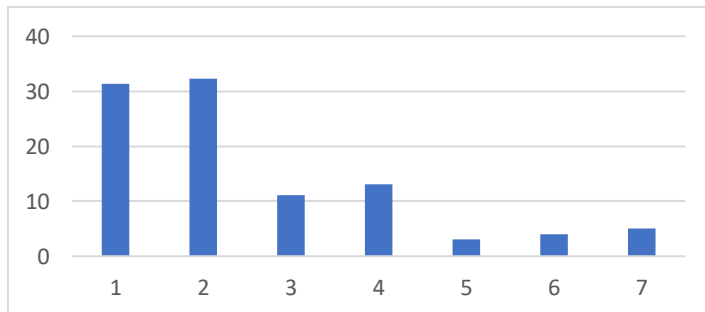
Nors 54,4% tyrimo dalyvių nesutinka ir daugiau nesutinka nei sutinka su šiuo teiginiu, viena vertus tai atskleidžia, jog savanorystėje yra svarbesnių dedamųjų nei savanorių grupė, pvz.: savanoriška veikla, santykiai su kuratoriumi ar mentoriumi, organizacijų darbutojai. Kita vertus savanorių grupė daliai savanorių buvo reikšmingesnė, nei aukščiau įvardintos JST programos dalys – 25,3% savanorių sutinka ir daugiau sutinka nei nesutinka su teiginiu. Tai atskleidžia, jog tam tikrais JST programos tarpais tikėtina, jog savanorių grupė lemiamai reikšminga JST programos dedamoji dalis, kurioj vyko itin svarbūs savanorystei patyrimai.

Savanorių grupės reikšmę tyrimo dalyviai atskleidžia išplėsdami asmeninėmis įžvalgomis pateiktus teiginius: *“Sunku buvo stovykla, kai atvyko daug vaikų, o mes jau buvome ganėtinai pavargę ir vistiek turėjome būti pasitempę ir linksmi, tai tiesiog pasikalbėjome tarpusavy ir palaikėme vienas kita”* arba *“Klientas užsipuolė ir pradėjo aiškinti kaip reikia dirbti mūsų darbą. Priėjo kitas savanoris ir mes jį nuraminome. Po įvykio papasakojau kuratoriui per susitikimą. Sau įsivardinau, jog viską galima išspręsti nekeliant balso, tiesiog paaiškinant ir išklausan klientą.”*

MOKYMASIS SANTYKYJE SAVANORYSTĖS METU

Mokymosi santykyje samprata suformuota T. Kunkler (2011) ir savanorystės procese mokymasis santykyje atskleistas N. Kurapkaitienės (2019). Ši teiginių grupė formuluojama siekiant įvardinti ir atpažinti kur ir su kuo mokymasis santykyje vyksta JST programoje.

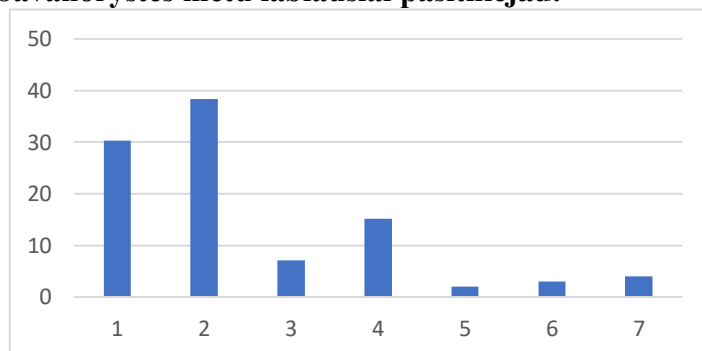
Pripažinimą savanoriaujant daugiausiai gavau iš:

1. **Mentorius – 31%**
2. **Kuratorius – 32%**
3. Darbuotojas – 11%
4. Kitas savanoris – 13%
5. Klientas – 3%
6. Tėvai – 4%
7. Draugai – 5%

Pripažinimas ir viena pagrindinių sąlygų mokymosi santykyje sąlygų. Neatsitiktinai JST programoje pripažinimo gavimas atpažįstamas savanorių gavus iš kuratoriaus (32%) ir mentoriaus (32%), nes savanorystėje JST programoje jie yra palydintys savanorių ir arčiausiai savanorio esantys autoritetai. Pripažinimas suteikiamas per susitikimus ir domėjimąsi savanorio veikla ir asmeniškai savanorio gyvenimu savanoriaujant. 63% sutinkančių ir daugiau sutinkančių, nei nesutinkančių tyrimo dalyvių patvirtina, jog pripažinimas buvo ženkliai reikšmingas ir kuratoriaus ir tutoriaus. Svarbiai procentinei išraiškai galime priskirti ir kitus savanorius (13%) bei darbuotojus (11%), į kuriuos savanoriai žvelgė kaip į autoritetus.

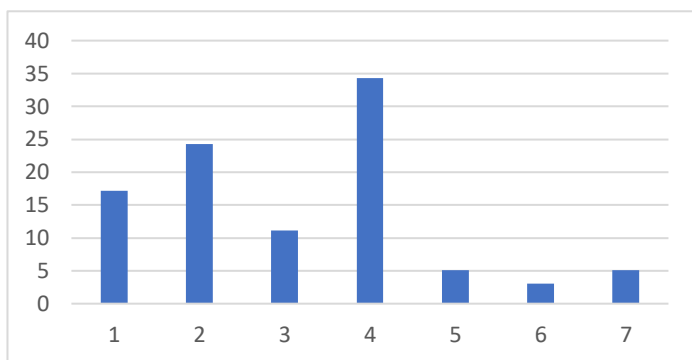
Savanorystės metu labiausiai pasitikėjau:

1. **Mentorius – 30%**
2. **Kuratorius – 38%**
3. Darbuotojas – 7%
4. Kitas savanoris – 15%
5. Klientas – 2%
6. Tėvai – 3%
7. Draugai – 4%

Pripažinimas įmanomas, kai savanoris pasitiki autorietu ir yra linkęs pripažinimą priimti. Daugiausiai tyrimo dalyviai pasitikėjo kuratoriumi (38%) ir mentoriumis (30%). Šio teiginio perspektyvoje atsiskleidžia, kad pasitikėjimas kuratoriumi yra 8% reikšmingesnis nei mentoriumi, nors mentorius pagal programos struktūrą daugiau domisi asmenybinio savanorio mokymusi. Čia kyla klausimas kaip tai nutinka. Tačiau pasitikėjimas nėra apibrėžtas formuluojant teiginį ir tikėtina, kad savanoriai pasitikėjimą savanoriškų veiklų atlikimo srityje ir asmeninių išgyvenimo dalijimosi srityje sujungė į vieną bendrą pasitikėjimą. Taip pat reikšminga pasitikėjimo išraiška kitiems savanoriams – 15%, kas leidžia teigti, jog kiti savanoriai taip pat įgalina mokymąsi santykyje. Tačiau darbuotojai lieka tik nepasiekiamais autoritetais su kruiais pasitikėjimo santykių pavyko užmegzti 7% tyrimo dalyvių ir tai reiškia, jog santykyje su darbuotojais mokymasis santykyje vyksta atsitiktinai arba visai nevyksta.

Artimiausią santykį savanorystės metu turėjau su:

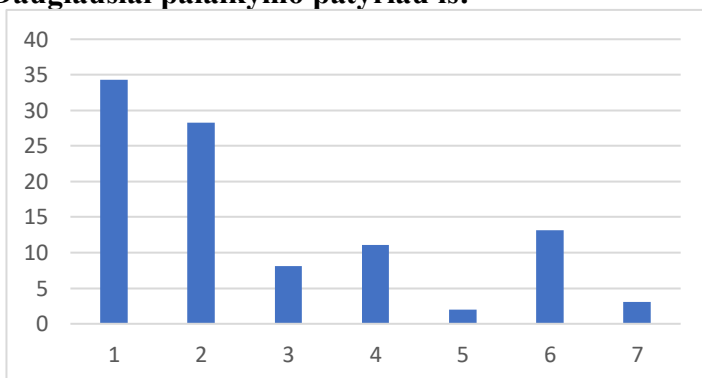

1. Mentoriumi – 17%
2. Kuratoriumi – 24%
3. Darbuotojais – 11%
- 4. Kitais savanoriais – 34%**
5. Klientais – 5%
6. Tevais – 3%
7. Draugais – 5%

Nors pripažinimo ir pasitikėjimo savanoriai daugiausiai patyrė su kuratoriais ir mentoriais, tačiau artimiausią santykį stipriausiai išgyveno su savanoriais ir net 10% skirtumas nuo kuratoriaus bei 17% nuo mentoriaus artimesni yra kiti savanoriai. Tai atskleidžia, kad mokymasis santykyje vyksta palydint kuratoriui ir mentoriui bet taip pat tai yra santykis distancijoje. Tuo tarpu santykis su savanoriais yra lygiavertis.

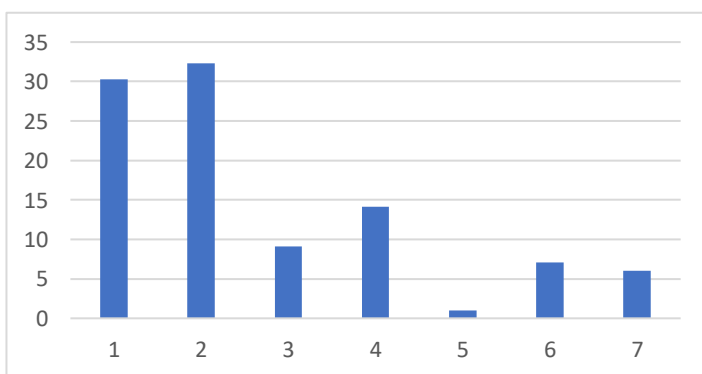
Santykis su laisvai pasirinktu autoritetu ir artimumo išgyvenimu dalinai atsiskiria - kiti savanoriai tyrimo dalyviams tampa artimesni nei mentorius ar kuratorius. Artimumas sietinas su lygiaverčiu santykiu su savanoriais. Lygiavertis santykis neskatina stengtis, bet ir leidžia jaustis artimesniam savo prigimtimi bei vaidmeniu.

Daugiausiai palaikymo patyriau iš:

- 1. Mentorius – 34%**
2. Kuratoriaus – 28%
3. Darbuotojų – 8%
4. Kitų savanorių – 11%
5. Klientų – 2%
6. Tevų – 13%
7. Draugų – 3%

Iškilusius sunkumus savanorystės metu dažniausiai pasakojau:

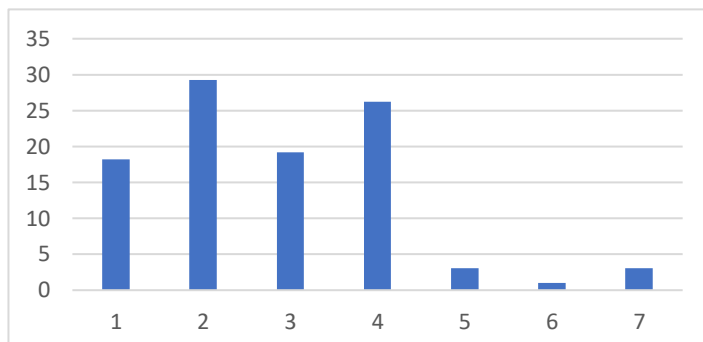
- 1. Mentoriui – 30%**
- 2. Kuratoriui – 32%**
3. Darbuotojams – 9%
4. Kitam savanoriui – 14%
5. Klientui – 1%
6. Tevams – 7%
7. Draugams – 6%

Pasitikėjimo santykis kuriamas savanorystėje per pasitikėjimo santykį su laisvai pasirinktu autoritetu, kuris savanoriui suteikia pripažinimą. Laisvai pasirinktu autoritetu savanoriui buvo kuratorius ir kiek mažiau mentorius, išskirtiniais atvejais kitas savanoris ar darbuotojas, itin

retai tėvai. Tai atskleidžia, jog JST programoje užtikrinamas mokymasis ne tik įgūdžių atliekant tam tikras savanoriškas veiklas, bet taip pat ir asmenybinis mokymasis santykyje, keičiantis ir/ar atveriantis asmenines vertybes, savybes ir vidines laikysenas.

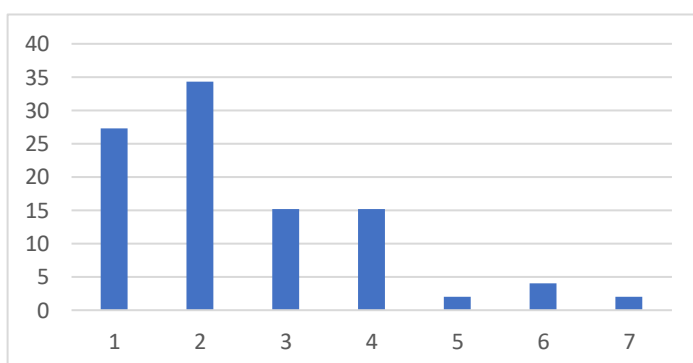
Daugiausiai mokiausi savanorystės metu iš:

1. Mentorius – 18%
2. **Kuratorius – 29%**
3. Darbuotojų – 19%
4. **Kitų savanorių – 26%**
5. Klientų – 3%
6. Tėvų – 1%
7. Draugų – 3%

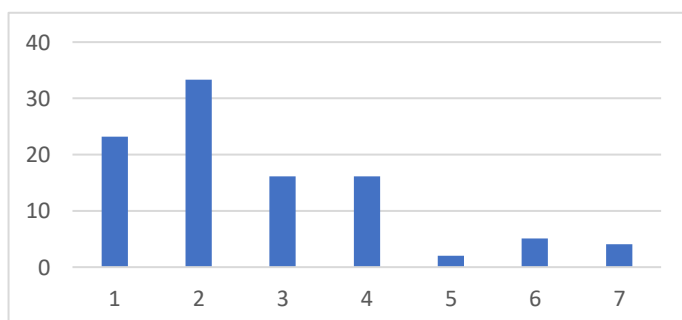
Mokymasis kuratoriaus ir savanorių išskirtinumą, bet nenuvertina ir darbuotojų bei mentorius indėlio į mokymosi procesą. Vertindami mokymąsi tyrimo dalyviai orientavosi į kokybišką savanoriškos veiklos atlikimą, o ne į asmenybinį pokytį. Tad pagrįstai savanoriai daugiausiai mokėsi iš kuratoriaus kaip atlikti veiklas ir iš kitų savanorių, kurie veiklas kartu atlieka savanoriškas veiklas. Kai klausiama savanorių apie mokymąsi savanoriai kreipia dėmesį į išmokimus savanoriškos veiklos srityje ir čia be abejo “guru” yra kuratorius ir kiti savanoriai.

Mano autoritetas savanoriaujant buvo:

1. **Mentorius – 27%**
2. **Kuratorius – 34%**
3. Darbuotojas – 15%
4. Kitas savanoris – 15%
5. Klientas – 2%
6. Tėvai – 4%
7. Draugai – 2%

Savanorystės metu norėjau būti toks, kaip:

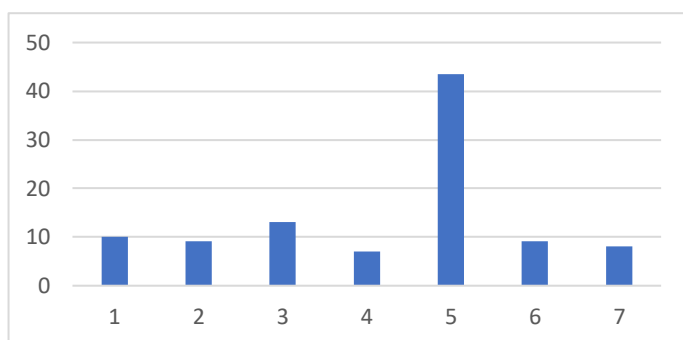

1. **Mentorius – 23%**
2. **Kuratorius – 33%**
3. Darbuotojas – 16%
4. Kitas savanoris – 16%
5. Klientas – 2%
6. Tėvai – 5%
7. Draugai – 4%

Santykis su autortietu buvo kuriamas kuratoriaus ir mentorius linkme. Laisvai pasirenkamo autoriteto galimybei užtikrinti reikalinga mentorius ir kuratoriaus vaidmenų stiprinimas. Atkreipti dėmesį reiktų ir į kitų savanorių bei darbuotojų reikšmę JST programoje. Kiti

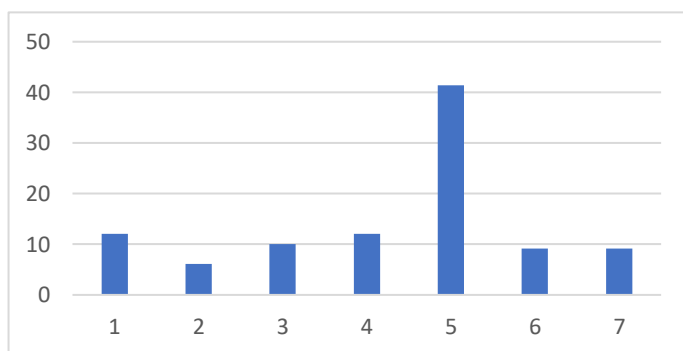
savaniai ir darbuotojai yra pakankamai svarbūs tiek įvardinant autoritetus (abu po 15%) tiek ir įvardinant į ką panašūs norėjo tapti savaniai (abu po 16%).

Savanyrstės metu labiausiai bijojau:

1. Mentorius – 10%
2. Kuratorius – 9%
3. Darbuotojų – 13%
4. Kitų savanyrių – 7%
5. **Klientų – 43%**
6. Tėvų – 9%
7. Draugų – 8%

Savanyrstės metu daugiausia įtampas buvo su:

1. Mentoriumi – 12%
2. Kuratoriumi – 6%
3. Darbuotojais – 10%
4. Kitais savanyriais – 12%
5. **Klientais – 41%**
6. Tėvais – 9%
7. Draugais – 9%

Natūralu ir net pageidautina, kad įtampas kiltų su klientais (41%), nes per įtampas ir kitoniškumo patyrimą vyksta atpažinimas, pripažinimas ir priėmimas klientų ir naujai pamatyto savęs. Jei nekyla įtampas su klientais gali būti, jog arba savanyris patenka į jam gerai pažįstamą aplinką, arba neužmezga pasitikėjimo santykio su klientais ir savanyrstės patirtis lieka asmeniškai nereflektuotina. Tyrimo dalyviai dalijose santykio pokyčiu su klientais: *“Anksčiau labai bijodavau ir vengdavau bendrauti net su metais vyresniais žmonėmis, bet po savanyrstės ši kompleksą išgyvenau ir nebežvelgiu į žmogų pagal jo amžių ir bendrauju net apie tai negalvodama“* ir *„Pasikeitė supratimas bendravime su vaiku. Supratau, kad jie yra labai tvirti ir jei turi savo nuomonę jos taip greit nepakeis. Prireiks ilgų diskusijų, kol rasim bendrą sprendimą“*

Tyrimo dalyviai buvo kviečiami dalintis ir savais įvardinimais, kelis iš jų pateikiame čia:

“Sudėtingiausia buvo suvaldyti savo vidinius įsitikinimus/jausmus. Nesijaučiau pilnaverčiu/a organizacijos nariu/e, kadangi buvau "tik savanyris/ė". Neilgai trukus tai pastebėjo darbuotojai bei kuratorė, tad pradėjome leisti daugiau laiko kartu. Mentorė parodė, kad viskas, ką mąstau apie save tėra mano galvoje.”

“Iškilęs konfliktas tarp vaikų mums, savanyriams sukėlė didžiulę įtampą. Bandėmė išsiaiškinti, kodėl kilo ginčas, ir ramiai bandėme jį išspręsti. Po veiklos šią situaciją aptarėme su mentoriumi.”

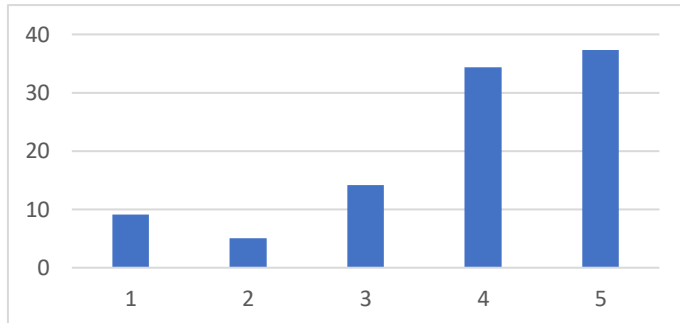
“Kada daugelio savanyrių planai pasikeitė ir į renginį galėjo ateiti tik viena savanyrė, buvau pasimetusi, bet šalia buvo kuratorius ir viska sutvarkė, po to kalbėjomės kaip elgtis tokioje situacijoje.”

“Teko savanyriauti savaitės trukmės jaunimo stovykloje. Savanyrstė pareikalavo daug išvermės, nes trūko miego, programa buvo įtempta, nuolatos reikėjo bendrauti su žmonėmis,

visada būti geros nuotaikos. Akivaizdu, stovyklai artėjant į pabaigą jaučiausi visiškai išsekusi. Susitvarkyti su nuovargiu man padėjo mano kolega savanoris, su kuriuo kartu vadovavome dalyvių grupei. Kuratorė taip pat atsižvelgė į mano ir kitų savanorių nuovargį, todėl stengėsi suteikti kiekvienam savanoriui nors šiek tiek laiko poilsiui. Susidūrus su tokiu dideliu nuovargiu iš pradžių save kaltinau, jog esu per silpna ir negaliu susitvarkyti su tuo, tačiau kiti savanoriai, kuratorė ir organizatorių komanda skatino nepasiduoti, todėl dabar jaučiuosi stipresnė, atradau būdų padedančių man greitai atsigauti, dabar jaučiuosi galinti pakelti didesnę krūvį nei anksčiau.”

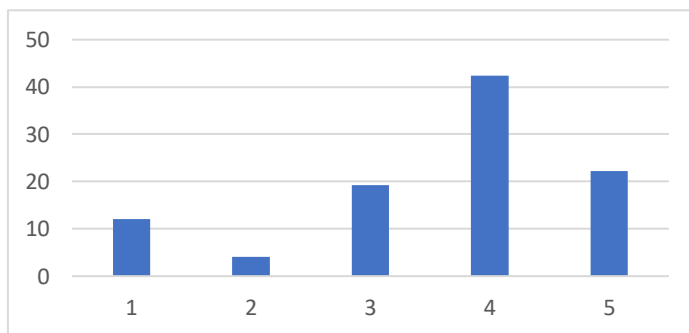
JST PROGRAMOJE PRAPLĖSTŲ GEBĖJIMŲ VERTINIMAS PROGRAMAI PASIBAIGUS

Atpažįstu, koks mano elgesys yra tinkamiausias skirtingose socialinėse situacijose, labiau pasitikiu savimi bendraujant, geriau jaučiuosi prisitaikau dirbant komandoje ir pan.

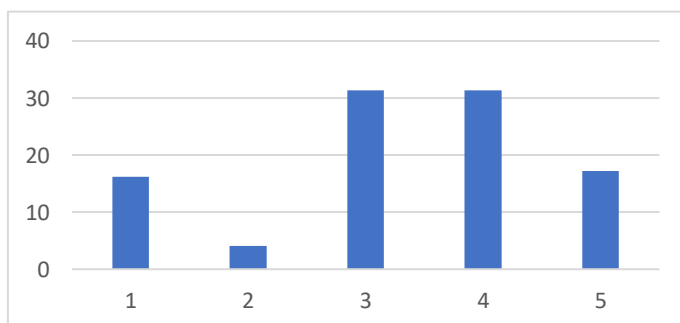
1. Nieko bendro su mano patirtimi JST
2. Manau, kad gebėjimai suprastėjo
3. Liko tokie patys
4. **Šiek tiek sustiprinau**
5. **Labai pažengiau**

Galiu įvardinti, kas yra pilietiškasis elgesys, kas yra savanorystė, kaip vyksta visuomenės gyvenimas, kaip sprendžiamos visuomeninės problemos ir koks mano vaidmuo šiame procese. Šie klausimai man tapo svarbesni.

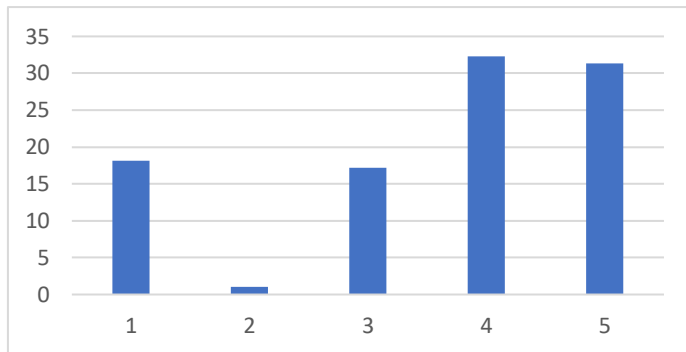
1. Nieko bendro su mano patirtimi JST
2. Manau, kad gebėjimai suprastėjo
3. Liko tokie patys
4. **Šiek tiek sustiprinau**
5. **Labai pažengiau**

Sužinojau daugiau apie informacijos šaltinių įvairovę, geriau suprantu, kaip galiu išnaudoti informacines technologijas kokybiškam įsitraukimui į visuomenės gyvenimą.

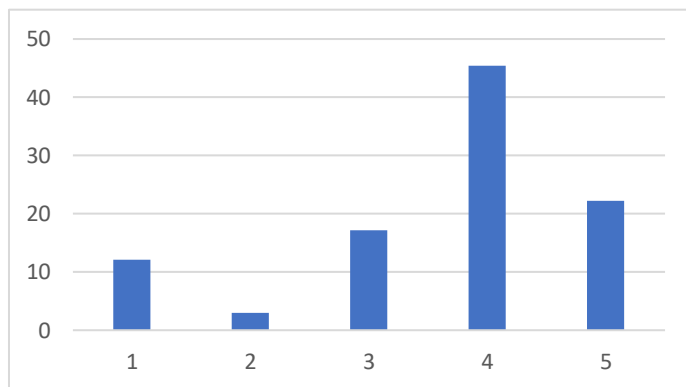
1. Nieko bendro su mano patirtimi JST – pakankamai aukštas
2. Manau, kad gebėjimai suprastėjo
3. **Liko tokie patys**
4. **Šiek tiek sustiprinau**
5. **Labai pažengiau**

Dabar labiau vertinu įvairių kūrybinių idėjų, patirties ir emocijų išraišką įvairioje terpėje, įskaitant muziką, scenos meną, literatūrą ir vizualinį meną.

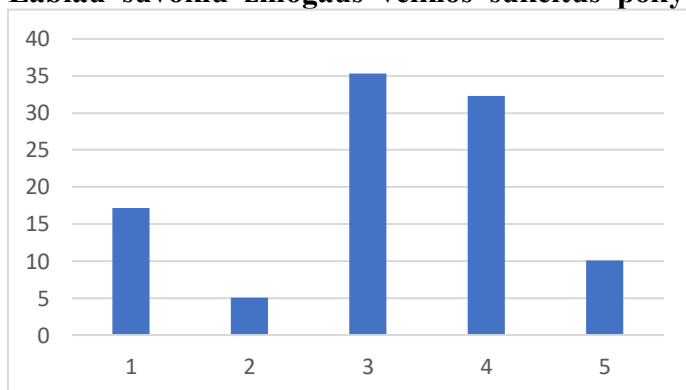
1. Nieko bendro su mano patirtimi JST – pakankamai aukštas
2. Manau, kad gebėjimai suprastėjo
3. Ļiko tokie patys
4. **Šiek tiek sustiprinau**
5. **Labai pažengiau**

Dabar labiau išreiškiu savo kūrybiškumą, novatoriškumą, esu labiau pasirengusi(ęs) rizikuoti bei gebu planuoti ir valdyti projektus, siekiant iškeltų tikslų.

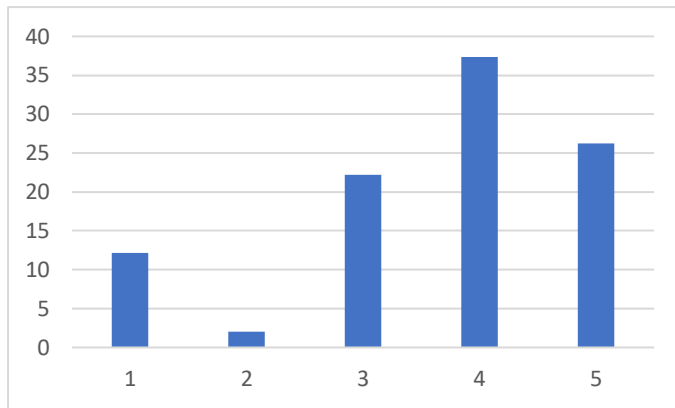
1. Nieko bendro su mano patirtimi JST
2. Manau, kad gebėjimai suprastėjo
3. Ļiko tokie patys
4. **Šiek tiek sustiprinau**
5. Labai pažengiau

Dabar labiau taikau mokslinius ir technologinius metodus kasdieniame gyvenime. Labiau suvokiu žmogaus veiklos sukeltus pokyčius ir manau, kaip piliečio asmeninę atsakomybę.

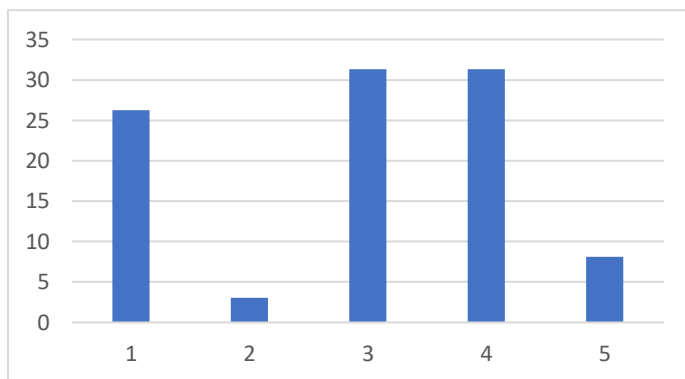
1. Nieko bendro su mano patirtimi JST
2. Manau, kad gebėjimai suprastėjo
3. **Ļiko tokie patys**
4. **Šiek tiek sustiprinau**
5. Labai pažengiau

Dabar geriau bendrauju žodžiu ir raštu, geriau reiškiu ir aiškinu sąvokas, mintis, jausmus, faktus ir nuomonę.

1. Nieko bendro su mano patirtimi JST
2. Manau, kad gebėjimai suprastėjo
3. Liko tokie patys
- 4. Šiek tiek sustiprinau**
5. Labai pažengiau

Patobulinau savo kalbėjimo užsienio kalba žinias.

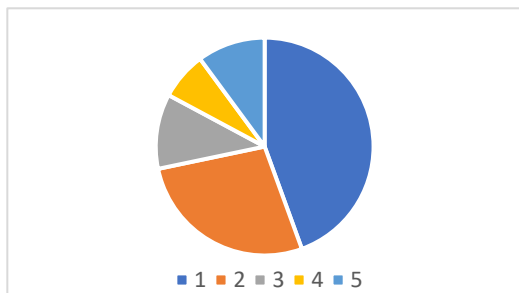
1. Nieko bendro su mano patirtimi JST – pakankamai aukštas
2. Manau, kad gebėjimai suprastėjo
- 3. Liko tokie patys**
- 4. Šiek tiek sustiprinau**
5. Labai pažengiau

Pagal tai, kiek jaunuolių atsakė, jog labai pažengė arba šiek tiek sustiprino gebėjimus, galime teigti jog labiausiai stiprinami su socialiniu gyvenimu susiję gebėjimai - žinojimas, kaip elgtis skirtingose situacijose, elgesys ir pasitikėjimas savimi tarp kitų žmonių, iniciatyvumo gebėjimai, išraiškos gimtąja kalba, pilietiškumo gebėjimai ir žinios apie visuomenės gyvenimą, kultūrinio sąmoningumo ir raiškos gebėjimai stiprinami labiausiai programos metu. Mažiausiai buvo vystomi skaitmeninis raštingumas, kalbėjimo užsienio kalba gebėjimai, mokslinių žinių taikymas ir technologijų pasitelkimas kasdienėje veikloje. Taip gali būti dar ir todėl, kad tai labai plačios kompetencijos ir nelengva įvardyti pokytį, ar pastebėti, kas iš tiesų pasikeitė. Taip pat tikėtina, jog jaunuoliai vertina stipriau tuos pasiekimus, kurie labiau palietė emociškai.

MOTYVACIJA TOLESNEI SAVANORYSTEI

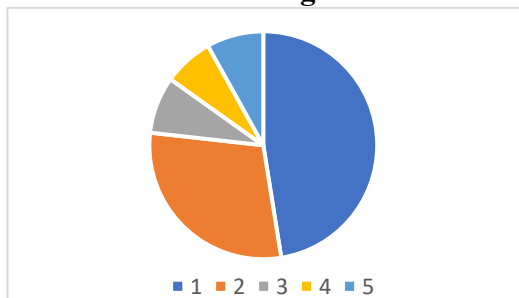
Motyvacija tolesnei savanorystei atspindi JST savanorystės patyrimo prasmę savanoriams. Norėdami savanoriauti toliau savanoriai suteikia JST programai prasmingos savanorystės reikšmę ir atvirkščiai – nenorėdami savanoriauti po šios savanorystės patirties atskleidžia, jog JST savanorystės patirtis buvo neprasminga ir nevertinga savanoriams.

Noriu savanoriauti daugiau panašios srities veikloje

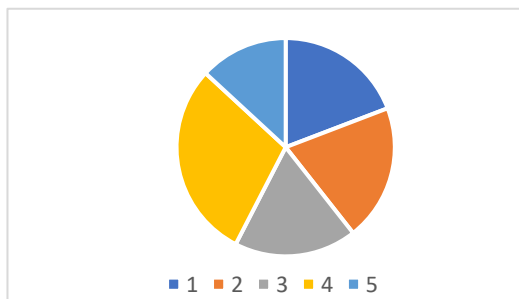
1. **Sutinku** – 44,1%
2. Daugiau sutinku, nei nesutinku – 27,3%
3. Daugiau nesutinku, nei sutinku – 11,1%
4. Nesutinku – 7,1%
5. Neturiu nuomones – 10,1%

Noriu savanoriauti daugiau kartu su kitais panašiais savanoriais

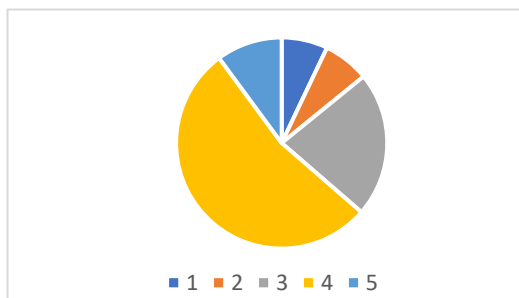
1. **Sutinku** - 47,5%
2. Daugiau sutinku, nei nesutinku - 29,3%
3. Daugiau nesutinku, nei sutinku - 8,1%
4. Nesutinku - 7,1%
5. Neturiu nuomones - 8,1%

Noriu savanoriauti, bet ne tokio tipo organizacijose

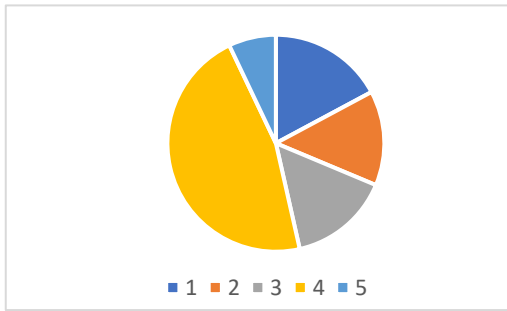
1. Sutinku - 19,2%
2. Daugiau sutinku, nei nesutinku - 20,2%
3. Daugiau nesutinku, nei sutinku - 18,2%
4. **Nesutinku** - 29,3%
5. Neturiu nuomones - 13,1%

Noriu savanoriauti, bet vengti panašios patirties

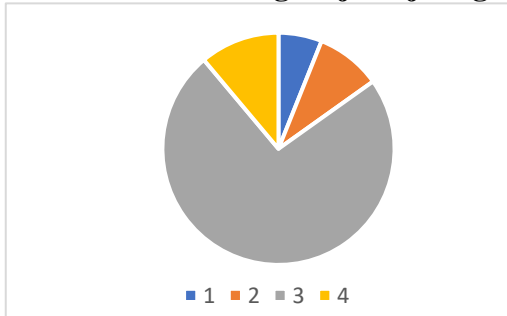
1. Sutinku - 7,1%
2. Daugiau sutinku, nei nesutinku – 7,1%
1. Daugiau nesutinku, nei sutinku – 22,2%
2. **Nesutinku** – 53,5%
3. Neturiu nuomones – 10,1%

Nenoriu savanoriauti artimiausiu metu

1. Sutinku - 17,2%
2. Daugiau sutinku, nei nesutinku – 14,1%
3. Daugiau nesutinku, nei sutinku – 15,2%
4. **Nesutinku – 46,5%**
5. Neturiu nuomones – 7,1%

Nenoriu savanoriauti daugiau jokioje organizacijoje

1. Daugiau sutinku, nei nesutinku – 6,1%
2. Daugiau nesutinku, nei sutinku – 9,1%
3. **Nesutinku – 73,7%**
4. Neturiu nuomones – 11,1%

Tyrimo duomenys atskleidė, jog dauguma savanorių nori savanoriauti panašios srities veiklose – 44% sutinka ir 27,35% daugiau sutinka nei nesutinka. Dar didesnis procentas savanorių nori savanoriauti su panašiais kitais savanoriais – 47,5% ir 29,3% sutinka ir daugiau sutinku, nei nesutinku. Tai reiškia, jog JST programa gali būti savanorystės populiarinimo programa, nes jaunuoliams JST patirtis yra prasminga ir skatinanti rinktis panašias veiklas su panašiais savanoriais.